"DRAUGAS"
LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
One Year $5.00
Six Months $3.00
Thursday's Edition $2.00
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
Phone McKinley 6114. Establ. 1908

DRAUGAS
LITHUANIAN DAILY FRIEND

SECOND EDITION
ANTROJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA PRICE 2 CENTAI CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, PENKTADIENIS, RUGPJUČIO (AUGUST) 22 D., 1919 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAI-VOL. IV. No. 198

S. V. Ignoruoja Carranzos Reikalavimus

Keturi meksikonai plėšikai nušauta; du pabego

CARRANZA REIKALAUJA ATŠAUKTI KARIUOMENĘ.

Bet jo reikalavimai ignoruojami.

Washington, rugp. 22.—Vietos Meksikos ambasadorius Bonillas vakar apsilankė valstybės departamente ir indavė formalį Carranzos reikalavimą, kad S. Valstijų kariuomenė butų atšaukta iš Meksikos. Turbut, Carranzai pagailo savųjų plėšikų.

To reikalavimo teksto musų vyriausybė nepaskelbė. Taippat valdininkai atsisakė apie reikalavimą diskusuoti ir patirta, kad Carranza bus ignoruojamas.

Bus išvaikyti plėšikai.

Vakar karės departamente negauta naujesnių žinių apie amerikoniškos kariuomenės veikimą Meksikoje.

Tik žinoma, kad kariuomenė šiandie bus įsibriovusi per 20 mylių Meksikos gilumon. Armijos oficierai yra tos nuomonės, kad amerikoniška kariuomenė pirm savo sugryžimo iš Meksikos, tą visą parubežį apvalys nuo meksikonų plėšikų, katrie daug nuostolių yra padarę Suv. Valstijoms.

Amerikoniška kariuomenė inėjo Meksikon ne kokiais užkariavimų tikslais, bet ant "karštųjų pėdų" plėšikų, kurie buvo pagrobę du amerikonišku lakunu ir už juodu pareikalavo išpirkimo.

Todel Carranzos protestai ir reikalavimai visai nevietoje.

Nugalabino užpuolikus.

Iš Meksikos sostinės gauta žinių, jog Carranzos valdžios įsakymu Meksikoje nugalabinta 7 meksikonai plėšikai, katrie kituomet buvo užpuolę ir apiplėšę S. Valstijų jurininkus netolimais Tampico.

Taippat pranešta, kad Meksikoje suareštuotas vienas iš užpuolikų, katrie buvo užpuolę amerikoną George N. McDonald.

UŽMUŠTA KETURI PLĖŠIKAI.

Amerikoniškos kariuomenės dvasia pakili.

Marfa, rugp. 22.—Amerikoniška kariuomenė Meksikoje 4 meksikonus plėšikus užmušė, gi kitu 2 suspėjo pabėgti.

Taip čia pranešė lakstytuvu atskridęs iš Meksikos armijos kapitonas Matlack.

Vienam kalnų perėjime plėšikus užtiko amerikoniška raitarija. Visi jie pasislėpė netolimais riogsančiam namelyj.

Kuomet raiteliai ėmė artinties prie tos plėšikų pastogės, pastarieji per sienų plyšius ėmė šaudyti į raitelius. Raiteliai tuojaus užpuolikus užatakavo. Keturis iš jų paklojo. Gi du suspėjo pabėgti.

Užmušti plėšikai senai buvo žinomi kapitonui Matlack ir kitiems amerikoniškiems oficierams. Jie per kelerius metus veikė S. Valstijų parubežiais.

Bet svarbiausias plėšikų vadas Renteria, kuris buvo pagrobęs lakunu, ligšiol niekur dar nesurandamas. Tasai, turbut, nudumė į neprieinamas vietas.

Kareiviai augštoj dvasioj.

Anot kapitono Matlack, amerikoniška raitarija Meksikoje yra pakilusioje dvasioje, taip kad jai norėtusi meksikonų plėšikus vyties per šimtus mylių.

Kareiviai dienomis ir naktimis žygiuoja raiti. Nėra buvę jokių nelaimingų atsitikimų. Tik vienas kareivis persidūręs ranką kaktuso dygliu.

Kapitonas Matlack aną dieną, netolies S. V. rubežių jodamas su savo kareivių buriu, sutiko 200 meksikonų kareivių.

Meksikonų viršininkas paklausė, kur amerikoniški kareiviai žygiuoja. Jam buvo atsakyta, kad gaudomi plėšikai.

Tas tik su ranka pamojo ir numaršavo savais keliais.

REIKALAUJA IŠTIRTI LAIKRAŠTINĖS POPEROS STOVĮ.

Washingoon, rugp. 22.—Senatas priėmė senatoriaus Reed, demokrato, rezoliucją, kad laikraštinės ir kitokios poperos industrija butų nuodugniai ištirta.

Londonas, rugp. 22.—Washingtonan paskirtas laikinas Anglijos ambasadorius vicegrafas Grey iš Southampton iškeliaus Amerikon garlaiviu Adriatic rugsėjo 16 d.

11 KOMPANIJŲ MILICIJOS HAMMONDE, IND.

Hammonde, Ind., prisiųsta net 11 kompanijų milicijos. Mieste kol-kas ramu. Kareiviai patroliuoja gatvėmis.

Standard Steel Car Co. dirbtuvių streikininkai stipriai stovi už savo reikalavimus. Niekas negali sudrumsti darbininkų vienybės ir pasiketinimų.

PREZIDENTAS ATSISAKO PASKELBTI TAIKOS PROKLEMACIJĄ.

Sako, jis neturi teisės tą padaryti.

Washington, rugp. 22.—Praeitą antradienį prezidentas Wilsonas turėjo konferenciją su senato užsienių reikalų komitetu. Kaip žinoma, kalbėtasi taikos sutarties reikalais.

Tuomet prezidentas paaiškino komitetui apie visą taikos sutartį ir paragino tą sutartį pasiulyti senatui ratifikuoti. Prezidentas pažymėjo, kad prailginimas ratifikavimo musų šaliai brangiai atsieis. Šalis ypač nukentės prekybos žvilgsniu.

Abelnai buvo manoma, jog senato komitetas paklausys prezidento paraginimų ir perspėjimų.

Bet taip neįvyko. Senato komitetas pasiliko prie savo nuomonių.

Tos konferencijos metu senatorius Fall raštu buvo padavęs kelioliką paklausimų prezidentui. Senatorius tarp kitko dar pasiulė, kad prezidentas paskelbtų taikos proklemaciją, nelaukdamas ratifikavimo sutarties.

Vakar prezidentas atsakė į senatoriaus Fall paklausimus ir pažymėjo, kad jis neturįs teisės paskelbti taikos proklemacijos be ratifikavimo taikos sutarties.

Pasirodo, kad taikos sutartis nežinia kuomet bus ratifikuota. Senatoriai republikonai užsispyrę laikosi savo nuomonių. Gi prezidentas tvirtina, kad jei sutarties turinys nors kiek butų atmainytas, reikštų tą, jog S. Valstijos daro atskirią taiką su Vokietija. Tuo tarpu atskirią taiką daryti neleidžia moraliai žvilgsniai.

PAIMTA 25 MILIJONAI KIAUŠINIŲ.

Washington, rugp. 22.—Generalis prokuroras paskelbė, jog vyriausybės agentai keliuose miestuose iš sandelių be kitokio maisto paėmę 25 milijonus kiaušinių. Paimamas iš sandelių maistas tuojaus pardavinėjamas už prieinamas kainas.

PROKURORAS PASKELBIA KOVĄ PRIEŠ SMULKIUOSIUS KRAUTUVNINKUS.

Jis tvirtina, kad tarp anų yra daug profiterininkų.

Washington, rugp. 22.—Generalis prokuroras Palmer paskelbia, kad kuomet teisdarystės departamentas, kovodamas prieš pabrangimą pragyvenimo, apsidirbs su didžiuliais profiterininkais, tuojaus pradės kampaniją prieš smulkiuosius krautuvininkus, katrie taippat daug išnaudoja suvartotojus.

Prokuroras tvirtina, kad kuomet šiandie dideli profiterininkai imami nagan, jų sukrautas maistas užgrobiamas, mažieji profiterininkai posenovei palaiko augštas kainas ir nieko nedaro iš žmonių protestų.

Kaip dideli profiterininkai patraukiami atsakomybėn, taip bus padaryta ir su mažaisiais. Visi lygiai turi but baudžiami.

Prokurorui yra žinoma, kad duotose didelių miestų dalyse maisto krautuvininkai turi sudarę unijas, kurių viršininkai nustato maistui kainas ir įsako tų kainų laikyties.

Taippat yra jam žinoma, kad kaikurių vietų krautuvininkai be susimylėjimo plėšia žmones, kuomet žino, kad artimose apylinkėse nėra daugiau maisto krautuvių. Tokie krautuvininkai yra tikri autokratai. Jie su žmonėmis elgiasi kaip patinkama.

Tokius tai reikia suvaldyti. Arba juos bausti pinigiškai arba išvaryti iš biznio.

KUN. LAUKAITIS AMERIKOJE.

("Draugui" telegrama).

WORCESTER, MASS., rugp. 22. — Kun. Laukaitis, kituomet buvęs Rusijos dumoje atstovas, vakar atkeliavo New Yorkan.

Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos kongresas čia kuogeriausiai pavyko.

Kun. Bučys.

AUSTRIJA VĖLINASI PATVIRTINTI TAIKOS SUTARTĮ.

Atstovai laukia nacijonalio susirinkimo žodžio.

Paryžius, rugp. 22.—Austrijos atstovai pranešė vyriausiai talkininkų tarybai, jog jiems butinai prisieisią nuvežti Viennon taikos sutartį ir paduoti apspręsti nacijonaliam austrų susirinkimui. Kitaip jie negalinti patvirtinti savo parašais jiems induotos sutarties.

Matyt, talkininkų taryba sutiko jiems prailginti laiką ir su sutartimi pasielgti kaip patinkama.

BRANGAKMENIS ĮSIUVO ŠUNIO APYKAKLĖN.

New York, rugp. 22.—Čia su savo žmona, vaikais ir vienu šuniu atkeliavo Nikolai Šivecov, buvęs bankininkas Maskvoje. Atvažiavęs neturi su savimi pinigų.

Bolševikai jo neišleido iš Maskvos taip ilgai, kol jis nepraleido visų savo pinigų ir kitokių brangenybių. Ir nuolatjam ten buvo grumojama nužudymu.

Jo žmona savo brangakmenis vertės $10.000 įsiuvo šunio apykaklėn. Ir tik tuo buda išgelbėjo dalį turto.

UNGARIJOJ PASKELBTA KARĖS STOVIS.

Copenhagen, rugp. 22.—Vakar iš Budapesto pranešta, kad visoj Ungarijoj paskelbta karės stovis.

ATSISAKIUSIUS KAREIVIUS SVETIMŠALIUS DEPORTUOTI!

Toks rekalavimas pastatytas kongrese.

Washington, rugp. 22.—Žemesniojo kongreso buto imigracijos komiteto pirmininkas, kongresmanas Johnson, butui indavė bilių, kuriuomi reikalaujama sustabdyti ateivystę šion šalin per sekančiu du metu ir deportuoti visus svetimšalius, katrie atsisakę nuo pirmųjų pilietybės poperų su tikslu išvengti kareiviavimo buvusios karės metu.

Toliaus biliuje reikalaujama, kad už dviejų metų ateiviams išnaujo atidaryti S. Valstijų duris, bet įleisti juos tik su pasportais ir su pasižadėjimais raštu, kad jie čia paliks piliečiai.

Visi kiti laikini ateiviai, kap tai studentai, turistai, svetimų šalių viršininkai, profesijonalai, taippat turi but įleidžiami išmtinai tik su pasportais.

PATI BOLŠEVIKŲ SPAUDA SUVARŽYTA.

Bolševikiškoj Rusijoj kitokios spaudos nei nėra.

Stockholmas, rugp. 22.—Bolševikiškoj Rusijoj negyvuoja jokie kiti laikraščiai, kaip tik bolševikiški. Bet ir šitie aštriai suvaržyti cenzuros. Laikraščiams įsakyta, kas yra galima, gi kas negalima skelbti. Laikraščiams neleistina, pav., nenuolankiai atsiliepti apie centralinio sovieto narius-komisarus.

Bolševikai turi 4 dienraščius Petrograde ir 5 Maskvoje. Visoj bolševikiškoj Rusijoj suskaitoma suvirš 300 bolševikų dienraščių. Visi jie yra organai arba lokalių sovietų arba bolševikiškų organizacijų.

Paskutinis nebolševikiškas laikraštis, kuris bolševikų uždarytas, buvo Novaja Žizn, M. Gorkio leidžiamas. Kuomet Gorkii pasuko bolševikų pusėn, tuomet ir jo organas sustojo.

Priešpaskutinis laikraštis buvo Dien, Petrograde leidžiamas. Jis smarkiai plekdavo bolševikus už jų nedorus darbus. Už tai jam nebuvo lemta ilgiau gyvuoti. Bolševikai jį sustabdė.

Bet Dien leidėjas nemėgino nusilenkti. Kuomet Dien buvo sulaikytas, leidėjas tuojaus ėmė išleidinėti vardu Noč (Naktis). Paskui laikraštį turėjo pavadinti vardais Polnoč (Pusiaunaktis), Temnii Dien (Tamsi Diena), Budučii Dien (Ateinanti Diena) ir kitokiais vardais.

Per tris savaites kuone kasdien tam laikraščiui buvo keičiamas vardas.

Pagaliaus bolševikai pasiuntė raudonąją gvardiją ir pastaroji užėmė to laikraščio spaustuvę.

Taigi bolševikiškoj Rusijoj nėra laisvės nei spaudai, nei žodžiui.

Gal streikuos plieno dirbtuvių darbininkai

PLIENO DARBININKAI STOVI UŽ STREIKĄ.

Už streiką balsavo 98 nuoš. darbininkų.

Youngstown, Ohio, rugp. 22.—Kuomet plieno dirbtuvių darbininkų visoj šalyj bus paskelbtas streikas, tas prigulės nuo konferencijos darbininkų atstovų su plieno korporacijos United States Steel Corporation atstovais. Per sekančias dešimtį dienų turės įvykti ta konferencija.

Jei korporacijos viršininkai kartais atsisakytų tarties su 24 unijų atstovais, kuriems pirmininkaus Samuel Gompers, Amerikos Darbo Federacijos prezidentas, tuomet streikas butų neišvengtinas ir paskelbtas kuoveikiausai.

98 nuoš. už streiką.

24 darbininkų unijų atstovai čia savo konferencijoje po suskaitymo darbininkų balsų streiko reikale paskelbė, kad 98 nuoš. darbininkų balsavo už streiką.

Reiškia, kad kuone visi plieno dirbtuvių darbininkai stipriai palaiko savo reikalavimus.

Laukiamas iš Europos parkeliaująs S. Gompers. Kadangi visos plieno dirbtuvių darbininkų unijos priguli prie Amerikos Darbo Federacijos, tatai be tos organizacijos prezidento nenorima tarties su korporacijos atstovais.

S. Gompers gal šiandie ar rytoj jau bus namie.

Dar nežinoma vieta konferencijai.

Sakoma, jog darbininkų atstovai rengiamon konferencijon pirmiausia pakviesią plieno korporacijos pirmininką E. H. Gary ir šitam oficijaliai paduosią darbininkų reikalavimus.

Dar nėra paskelbta, kur toji konferencija įvyksianti.

Principaliai reikalavimai.

Unijų svarbiausieji reikalavimai tie:

1. Teisė kolektivio derėjimosi.
2. Priėmimas darban visų prašalintų darbininkų del jų veikimo unijose ir jiems atlyginimas už praleistą bedarbėje laiką.
3. Aštuonios valandos darbo dienoje.
4. Iš septynių viena diena atsilsio.
5. Panaikinimas 24 valandų atmainų darbe.
6. Padidinimas užmokesties sulig pragyvenimo reikalavimų.
7. Pamatinė užmokesties skalė (laipsnis) visiems darbininkams.
8. Dviguba užmokestis už darbo viršlaikį ir už darbą sekmadieniais ir kitomis šventėmis.
9. Pavartojimas senesniųjų darbe darbininkų principo sumažinant arba padauginant darbo spėkas.
10. Panaikinimas kompanijų unijų.
11. Panaikinimas fiziško egzaminavimo aplikantams darbininkams.

CUKRUS SVARUI 11 CENTŲ.

Washington, rugp. 22. — Generalis prokuroras Palmer vakar paskelbė, jog visi tie, katrie cukraus svarui ima daugiau 11 centų, yra priskaitomi prie profiterininkų ir bus baudžiami.

Prokuroras apie tą telegramomis pranešė visiems S. V. distriktų prokurorams, maisto administratoriams ir agentams, katrie gaudo profiterininkus.

GAL ŠIANDIE BUS ATŠAUKTA KARIUOMENĖ.

Milwaukee, Wis., rugp. 22.—Aprimo žmonės aplink Cudahy gyvulių skerdyklas, kur streikroja darbininkai ir kur praeitą antradienį buvo pakilusios riaušės.

Kad taip, sakoma, jog kaip šiandie bus atšaukta kariuomenė nuo paminėtų įstaigų.

PIRKITE KARĖS TAUPYMO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

SALOJE FORMOSA SIAUČIA CHOLERA.

Tokyo, rugp. 22. — Saloje Formosa pakilo choleros epidemija. Vyriausybė ant salos užtraukė kvarantiną. Susekta daugiau 200 atsitikimų.

NIEKAS IŠEIS IŠ PASIKALBĖJIMŲ.

Washington, rugp. 21.—Pasirodo, kad prezidento Wilsono konferencija su senato užsienių reikalų komitetu taikos sutarties reikale, turbut, pasibaigs niekais. Senatoriai republikonai stovi už savo nuomones. Taikos sutarties klausimas tolesniai tęsiamas.

110 ŽMONIŲ ŽUVO SU JAPONŲ LAIVU.

Londonas, rugp. 21.—Japonijos transportinis laivas Shijiki Maru rugp. 15 d. plaukdamas susidaužė į povandeninę uolą ir nuskendo. Su laivu žuvo 110 žmonių.

RUGPJUČIO 22, 1919 M.

Chicago. — Šiandie gražus oras; rytoj laukiama atmaina; temperatura tokia pat.

"DRAUGAS"
LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year $5.00
Six Months $3.00
Thursday's Edition $2.00
LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS
Advertising rates on application
At NEWS-STANDS 2c A COPY
Advertising rates on application

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS
"DRAUGAS"
Eina kasdiena išskyrus nedėldienius.
PRENUMERATOS KAINA:
Metams $5.00
Pusei Metų $3.00
Prenumerata mokasi iškalno. Laikas skaitosi nuo užsirašymo dienos ne nuo Naujų Metų. Norint permainyti adresą visada reikia prisiųsti ir senas adresas. Pinigai geriausia siųsti išperkant krasoje ar exprese "Money Order" arba įdedant pinigus į registruotą laišką.
"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telefonas McKinley 6114

Ar galima labiau?

Žiurint, taip sau nuošaliai, į lietuvius socijalistus, tuojau pamatai baisų ir neišmintingą jų užsikirtimą savo aklų nuomonių pildyme ir aitriausį pabėgėlio kerštą prieš visą tai, kas jam pirmiau buvo brangiu, dailiu ir maloniu, net iš dalies įgimtu, butent jo tautiniai ir tikybiniai jausmai.

Lietuvis socijalistas pasvenčią visą savo protą, gabumą ir sąžinės ramybę; aukoja savo uždarbį, sveikatą ir, kiek tik jame yra, noluma socijalizmo platinimui, kuris, apart doros praradimo, apart ištvirkimo, apart gyvuliškumo jausmans pataikavimo nieko daugiau nežada, neduoda ir negali net žadėti. Turbut užtai, kad tai kas nauje, nežinomo, dar už nesekimą jau suklaidintųjų, pasityčiojama, tatai kaikurie iš mųs, tarsi, nusės ant medaus ir limpa, aklai, nei nežinodami, ką ir kur seka.

Na, o jau tokie akli užsikirtėliai, savo aitrume, yra baisesni nei už renegatus. Pas juos neieškok pakentimo. Ką bekalbėti apie artimo ar jau tėvynės meilę. Tokie asmenys jokios tikros meilės neturi, nei nepažįsta. Jie visai gyvuliškumui parsidavę. O kad gyvuliškumas jiems, iš dalies, tai vis dar naujiena, tatai jie labai smarkiai imasi už jo. Mat, mėgina, vargšai, buti gyvuliškiausiais. Taip nustoję žmogiškumo jausmų nepakenčia to viso, kas nesenai jiems patiems buvo, gi kitiems net ir dabar yra, brangiausiais už viską, butent tėvynės meilė ir tikyba. Apsaugojimui bei apgynimui to brangaus—tikybos ir tėvynės, žmonės noriai ir drąsiai aukoja savo gyvybę ir viską ką turi pasaulyje.

Ką visas pasaulis labiausiai brangina, to lietuviai socijalistai neužkenčia ir niekina visa savo sugedusia širdimi. Darbai garsiau kalba už žodžius. Pažiurėkim į lietuvių socijalistų darbus.

"Naujienos" No. 196, savo bendradarbio V. M. korespondencijoje tėmyk ką rašo:

"Northsidės lietuvių vyčiai labai susirupinę. Viena įžymiausiųjų vyčių veikėja, p-lė P. Kaminskaitė, be kurios nei vieno svarbesnio veikalo nebuvo sulošta Mykolinės sklepe, o taipjau ir buvus Šv. Mykolo bažnyčios giesmininkė, pereitą panedėlį (rugp. 11 d.) nutekėjo už kilusio iš šlovingos muzikų žemės jaunikaičio — italo. Šliubą ėmė civilį.

"Dabar Northsidės vyčių kavalieriai kelia trukšmą iš nusiminimo, kad pražiopsojo. Meilė mat nežiuri nei vieros, nei tautos.

"Nosis jums vyčių kavalieriai, o jaunavedžiams — laimingo gyvenimo. — V. M."

Na, dabar tik šaltai pamąstyk, malonus skaitytojau. Socijalistai savo organe "Naujienos," džiaugiasi, tyčiojasi kaip tik beįmano iš to, kad katalikė mergelė, butent P. Kaminskaitė, prarado didžiausį savo turtą—tikybą, nes civilį imdama šliubą užsitraukė ant savęs katalikų Bažnyčios bausmę. Negana to, ištekėdama už kitataučio, labai prasižengė ir prieš tėvynę.

Tokį pasielgimą, rimtai svarstant, pridera vien tik apgailestauti, o nesityčioti.

Kažin kaip jaustųsi to "Naujienų" straipsnio rašėjo tėvučiai, jei dar gyvi? Kad jiems pasityčiojant tarus: "Nosis jums" tėvai augintojai, nes, jusų auginimo triusas, jusų viltis, jusų senatvėje užuojauta, jusų sunelis lietuvis katalikas, išsižadėjo jusų, išsižadėjo lietuvystės, išsižadėjo net ir tikybos. Gal tavo tėvas ir motina išgirdę panašią žinią apie tave apalptų iš gailesčio ir iš sarmatos delto, kad tu tapai renegatu, pabėgėliu.

Bet kodel ant vyčių taip užsipuolama, net pasityčiojimais?

Tam yra labai trumpas ir aiškus atsakymas. Vyčiai, tai lietuvių katalikų, jaunimo draugija. Jie besilinksmindami, besimokydami, besvajodami visuomet augščiausiai stato tikybą ir tėvynę. Jųjų obalsis: "Tarnausim tautai ir Bažnyčiai."

Tatai socijalistui, to viso išsižadėjusiam, sąžinė neduoda ramybės.

Neįstabu, kad jis, vargšas, tyčiojasi iš kito nelaimės, bei iš tvirtai katalikiškai tautinių organizacijų.

Mes nesityčiosim iš socijalistų, tiktai gailimės jų bei išreiškiam jiems brolišką užuojautą.

Musų širdies kietumas.

Pėtnyčioje, rugpjučio 15 d., 1919 m. gavome iš Kopenhageno laišką, kurį čia ir perspausdiname:

Gerbiamieji:—

Esu gavęs iš vokiečių: "M. Laiškus katalikams"—manau, jog tas bus bent kiek įdomu Tamistoms, tat skubu pasiųsti.

Prie progos primenu, jog padėjimas musų belaisvių, kurinos stengiamasi kiek įmanant šelpti maisto iš Kopenhageno siunčiant (maisto dar vis galima gauti čionai), yra neišpasakytai sunku. Kaip ir visiškai visuomenės apleisti—atsilieptkite!

Su tikra pagarba,
Savickas.

Adresas:
1) Belaisvių reikalais:
"Croix rouge danoise.
Section lituanienne.
Copenhague."
2) Įgaliotinio privatis:
"J. S. Vesterbrogade
14. Copenhague."
3) Laikraščiams:
"J. Savickis, Box 214,
Copenhague."

Kiek sunkus yra musų belaisvių gyvenimas ir tt. esate, rasi, girdėję nekartą, tik **nesuprantamas tas visiškas musų visuomenės nesirupinimas.** Atsiliepkite — žmonės vokiečių kietose rankose badu miršta!

Kol kas galima visako pirkti Kopenhagoje, bet arti valanda, kuomet bus uždrausta. Reik skubėt maisto pasiųsti. Plačiau bus rašiusi p-lė Žilevičaitė.

Suprantamas musų visuomenės nesirupinimas: laišką išsiųstą iš Kopenhageno 16 lapkričio, 1917 metų, gavome Chicagoje rugpjučio 15, 1919 m. Jis užtruko kelionėje beveik **du metu.** Kiti laiškai su panašiais skaudžiais reikalavimais gal ir iki šiol tebekeliauja.

Katalikų Bažnyčia Lietuvoje.

(Tąsa).

III.

Iki tam laikui lietuviai kunigai įgydavo mokslą seminarijose, kur viešpatavo lenkų dvasia. Jie maitino savo dvasią skaitydami lenkišką spaudą. Augščiausioji mokykla Petrogrado Bažnytinė Akademija buvo persiėmusi lenkų padavimais. Tai-gi nestebėtina, kad lietuvio kunigo mintyse susiliejo į vieną tos dvi mintys: katalikystė ir tautystė. Tat įvyko tuomi labiaus, kad po lenkmečiui 1863 Rusijos valdžia užtraukė sunkią policijos priežiurą ant katalikų dvasiškijos Lietuvoje. Kunigas negalėdavo išvažiuoti iš savo šalies, nei-gi iš savo parapijos. Bet-gi laikui bėgant Maskvos valdžios budrumas apsnudo. Prisidengdami reikalu gydytis, o ištikrųjų trokšdami pereiti mokslą augštose įstaigose, daugelis kunigų pasprudo į Šveicariją, Belgiją, Vokietiją, ypač į Rymą. Augštesnis išlavinimas išplėtojo jų kriticizmą. Jie suprato, kad lenkiškoji katalikystė toli nėra tobula. Kitose šalyse buvo daug geresnių priemonių patraukti žmonėms prie Kristaus. Jie aiškiai matė, kad yra klaida imti per vien katalikystę ir kad tas dviejų skirtinių daigtų vienijimas buvo labai pavojingas Lietuvai, nes atstumė nuo Bažnyčios visą tautos apšviestuniją.

Visiška pažiurų permaina netruko įvykti Lietuvos dvasiškijoje. Ji atsiminė esant vaikais tos pačios tautos, apie kurios tautinį atgimimą pasauliečiai jau seniai darbavosi, nors ir kenkdami, kaip augščiaus minėjau, brolių tikėjimui. Neskaitlinga Lietuvos ponija ir visai nesirupinanti tikėjimo nei Bažnyčios reikalais, nusikreipė šalin nuo kunigų ir priskaitė juos prie litvomanų. Bet tat išėjo ant naudos didžioms tautos minioms, nes Bažnyčia atgavo savo įteknę ant liaudies ir sugrąžino prie tikėjimo jos atsimetėlius vaikus: Lietuvos inteligentiją.

Tada dar tebebuvo uždrausta Lietuvių spauda Rusijoje. Bet kunigai, suprasdami kaip žyje, visomis jėgomis griebėsi daug spauda reiškia užrubežuose spaustuvės ginklo. Tik nelengva buvo spausdinti knygas bei laikraščius užrubežyje, gabenti į savo žemę slaptu budu pro sargų akis ir paskui platinti žmonėse išsistatant į tukstančius visokių pavojų. Visgi tat tapo padaryta. Kunigai ir pasauliečiai čėjo lenktyn tame darbe. Didelis tų patrijotų skaičius tapo sugautas, pateko į kalėjimus ir į Sibiriją. Bendras vargas sugretino pasauliečius ir kunigus. Didysis plyšys, kuris nuo pat pradžios lietuvių judėjimo buvo atidalinęs kunigus nuo pasauliečių, pamažėli užsičiaupė. Meilės jausmai pradėjo vienyti dvi tautos apšviestunų dali.

Dviejų priešingų pakraipų savytarpinė simpatija pamažėli pradėjo apimti ir pažiuras. Pasaulinių inteligentų radikalizmas priešingas tikėjimui ėmė pamaži silpnėti, didelė tos ryšies žmonių dalis sugrįžo Bažnyčios prieglobstin.

Štai beateiną 1904 metai. Uždraudimas spausdinti lietuvių raštus panaikintas. Lietuviškoji spauda tryškanti kuogryniausia katalikystės dvasia ėmė daugintis taip greitai, kad pirmo to negalima buvo nei tikėtis. Šale kunigų katalikiškoje spaudoje ėmė dirbti didelis skaičius pasauliečių. Trys vyskupų sostinės: Vilnius, Kaunas ir Seinai tapo katalikų spaudos žydiniais. Sveikas dvasios maistas ėmė plisti visuos net ir tolymiausiuose Lietuvos kampuose šimtais tukstančių egzempliorių.

Dalis lietuvių inteligentijos, kas tiesa, pasiliko prie pažiurų, skelbiamų Rusijos universitetuose. Ir šitie, nenorėdami prastoti įtekmės tautoje pasinaudojo spauda. Bet vis-gi intekmė tikėjimui priešingų raštų Lietuvoje toli negali lygintis su katalikiškąja spauda, nei daugumu, nei verte, nei pasekmingumu. Katalikystė yra viešpataujanti idėja lietuvių spaudoje. To fakto niekas negali užginti.

Tokiu budu tautinės dvasios atgimimas Lietuvos dvasiškijoje išgelbėjo Lietuvą iš pavojaus atsitraukti nuo Bažnyčios.

Jaunoji Lietuvos inteligentija veikiai suprato, kad nereikia kovoti prieš tą, ką lietuvių tauta taip giliai garbina, butent: katalikų tikėjimą. Apie 1907 m. Maskvos studentai lietuviai įkurė draugiją, kurią jie pavadino Ateitis.

Tos draugijos tikslas yra kelti ir palaikyti katalikijos dvasią Lietuvos jaunuomenėje. Šiandie Ateitis turi savo skyrių visuose universitetuose Rusijoje ir užrubežyje ir visose Lietuvos gimnazijose. Beveik visa einančioji mokslus Lietuvos jaunuomenė tokiu budu yra susitelkusi po Kryžiaus vėliava.

Truputį anksčiau, 1905 metais, kad revoliucija paliuosavo pančius, kuriais Bažnyčia buvo suvaržyta Rusijoje, Lietuvoje prasidėjo katalikų veikimas visuomenės dirvoje. Tapo sunaudoti pavyzdžiai išbandytieji užrubežyje.

Pirmutinė vieta priklauso Šv. Kazimiero, Lietuvos Globėjo, Draugijai, įkurtai Kaune. Ta draugija šiandie apima visą Lietuvą. Joje yra keli šimtai tukstančių narių. Tokiais pat egzempliorių skaitliais ji platina po visą šalį gryniausios katalikiškos dvasios raštus.

Trijose vyskupijose yra po vieną savą liaudies apšvietos draugiją: Vilniuje Rytas, Kaune Saulė, Seinuose Žiburys. Šioje valandoje beveik visos gimnazijos ir didelis skaičius pradinių mokyklų yra tų draugijų rankose.

Blaivybės draugija apima visą Lietuvą ir turi keletą šimtų tukstančių narių.

Stebėtinai taugo katalikiška ukininkų jaunuomenės organizacija Pavasaris.

Toliaus matome Katalikių Moterų ir Šv. Zitos tarnaičių draugijas ir visą ilgą eilę profesijonalių organizacijų: darbininkų, mokintojų, žemdirbių ir tt.

Visos tos draugijos auga Bažnyčios globoje kunigų vedamos. Dar turime paminėti grynai bažnytines brolijas: Gyvojo Rožančiaus, Šv. Pranciškaus Tretininkų. Trumpai sakant, dabar nėra lietuvio, kuris nepriguletų prie kokios nors katalikiškos organizacijos, nėra nei parapijos neturinčios katalikiško knygyno.

Tą visą darbą padarė ne aristokratai didžių dvarų savininkai, kokių nėra kitose šalyse, bet tą visą atliko kunigai ir inteligentai gimusieji liaudyje. Jie tą padarė mažais ukininkų pinigais. Turtingi Lietuvos ponai nusiduoda nematą to savo tautiečių darbo. Jie dar skundžia žmones pasišventusius augščiausiems tikslams, tai prikišdami norą kenkti, tai primesdami rusofiliškas arba pravoslaviškas tendencijas. Tokiu budu pasidaro į dangų šaukianti neteisybė.

Kuomet po 1905 m. revoliucijos tapo sušaukta Rusijos Duma, lietuviams joje teko labai nežymi vietelė. Rinkimai į Dumą davė lietuviams progą žengti pirmuosius žingsnius politikos srityje. Tas istoriškasis momentas atėjo netikėtai ir rado lietuvius neprisirengusius. Rinkimai į pirmąją Dumą iškėlė augštyn kandidatus, kurių katalikystė buvo abejotina, tai tiesa, bet rinkimų laiku jie buvo stoję prie katalikiškos vėliavos. Vėliaus lietuviai jau buvo atsargesni. Vienas daiktas yra neabejotinas, butent, kad atstovai lietuvių sulenkėję tapo išrinkti tik tenai, kur pati rinkimų sistema užtikrino Dumoje vietą atstovams didelių dvarų. Taip tat buvo Kauno ir Vilniaus gubernijose. Suvalkų gubernijoje nebuvo dvarponių kurijos, delto nei vienas lenkų ponas netapo išrinktas.

(Pabaiga rytoj).

PROTESTAS PRIEŠ "VIENYBĘ LIET."

Kuomet viena dalis musų laikraštijos deda savo pastangas sutraukimui visų tautiečių bendran tėvynės labui darban, tuomet antra dalis, butent liberališkoji spauda, prasimanydama biauriausius melus, klaidina savo skaitytojus, šmeiždama sau nepatinkamus asmenis bei organizacijas.

"Vienybės Lietuvninkų" No. 31, už 30 d. liepos, peržvalgoje tilpo šioks begėdiškas straipsnis, šmeižiantis visą Lietuvos Vyčių organizaciją:

"Bolševikai nori vienytis su Vyčiais", kame tarp kitko štai kas pasakyta:

"Kaip visiems yra žinoma, tai abu šiuodu gaivalu buvo svetimtaučių sutvertu idant užkenkti Lietuvos tautiškam bujojimui. Abu juodu aklai bernauja svetimtaučiams, vieni Romos monarchijai, kiti Rusijos anarchijai — ir, kaip juodu nesivienytų, kaip juodu savo spalvos nemainytų, vistiek širdyje pasiliks Lietuvos ir lietuviškos tautos nenaudėliais".

Taip kalba liberalų "Vienybė Lietuvninkų." Jei taip kalbėtų žmogus tamsunas, beraštis, tai galima butų kaltę versti jo nežinojimui tikros teisybės, bet kuomet čia kalba pats laikraščio redaktorius, kuris žino (arba žinotų, jei norėtų) kas Lietuvos Vyčiai yra, kas juos suorganizavo, kokie jų tikslai, bei kam jie tarnauja, tai jau kitaip jo negalimo pavadinti, kaip tik storžieviu. Juk gana tik perskaityti Lietuvos Vyčių organizacijos įstatus ir ten tuojaus kiekvienam aišku, kas jie bei kam jie tarnauja. Gana tik peržvelgti Lietuvos Vyčių gyvavimo istoriją ir ten gali pamatyti, kam jie darbuojasi, bei kiek jau jie yra nuveikę Lietuvos gerovei.

Kad Lietuvos Vyčių organizacija yra vienintelė organizacija, kuri daugiausia darbuojasi del Lietuvos gerovės, tai tas jau kiekvienam geros valios žmogui aišku ir suprantama. Vienok to nemato ir nesupranta "Vienybės Liet." redaktorius. O jis nemato bei nesupranta delto, kad jis vadovaujasi ne protu, bet savo biauriais pagiežos bei pavydo jausmais.

Jam mat gaila, kad visuomenė pasitikti Lietuvos Vyčių prakilniais darbais ir juose deda savo viltį. Jam širdis sprogsta iš pavydo, kad Lietuvos Vyčiams, kaipo tikriems tėvynainiams, taip gerai sekasi darbuotis tėvynės Lietuvos gerovei. Štai delko jis šmeižia juos.

Vienok ar ilgai taip bus? Argi ilgai musų vientaučiai kadir iš liberalų pusės laikys tokius storžievius redaktorius, kurie žemina jų pačių vardą? Argi ilgai galop dar dauguma ir iš musų katalikų tarpo rems savo priešų šlamštus grašiais bei agitacija? Rodosi, kad ne. rodosi, kad jau senai mums laikas susiprasti ir pamatyti, kas kuomi yra bei kieno kokie siekiai. Mums jau nuo senai žinoma, kad ką tik mes nedarysime, kaip mes nesidarbuosime Lietuvos gerovei, vistiek musų liberalai neuorės suprasti musų darbų ir visuomet jie mus žemins ir šmeižs.

Delto Lietuvos Vyčių New York ir New Jersey valstijų apskritys, savo laikytame suvažiavime 3 d. rugpjučio, 1919 m., Harrison, N. J., ir išnešė protesto rezoliuciją prieš "Vienybės Lietuvninkų" šmeižtus.

Priegtam šis apskritys kviečia protestuoti prieš tą begėdišką laikraštį netik visus tėvynainius Vyčius, bet ir visus tuos, kuriems dar yra brangus lietuvio vardas.

L. V. N. Y. ir N. J. Apskr. Valdyba:
Jonas K. Miliauskas, pirm.,
Alena Alyčiutė, rašt.

Knygu Mylėtoju ir Skaitytoju Domai!

Turime gerą išteklių šių knygų:

1. Apie Katalikų Tikybos Tikrybę ..... 30c.
2. Patarmės Moterims ..... 15c.
3. Krikščionybė ir Moteris ..... 5c.
4. Gyvenimas Šv. Stanislovo ..... 20c.
5. Girtuoklio Išpažintis ..... 20c.
6. Katra neišmanė? Ši knyga pravarti teatrų lošėjams. Labai lengva sulošti ..... 5c.
7. Marksas Antrasis ..... 8c.
8. Ara yra Dievas? ..... 5c.
9. Giordano Bruno ..... 5c.
10. Koperninkas ir Galilėjus ..... 5c.
11. Į socijalistų rojų ..... 5c.
12. Socijalistų norai ir darbai ..... 5c.
13. Revoliucijonierių tarpe ..... 5c.
14. Apie Apšvietą ..... 25c.

Dangaus Karalienė, padavimai apie Šv. Paną Mariją 75c
Teisių Vadovas ir patarėjas. Nurodo, kaip daryti kontraktus, išimti patentus, kaip tapti Amerikos piliečiu ir kitus naudingus dalykus 50c
Daina be galo 20c
Scenos įvairumai 40c
Dangus brangus. Yra tai lengvi, gražus scenos vaizdeliai. Pasiulomas teatrų mėgėjams. Kaina 20c
Birulės Garsai. Parinktos dainelės. Telpa joje apie 49 dainelės 25c
Rudens Aidai. Eilės Adomo Jakšto 35c
Rutelė musų dainose. Gražus išaiškinimas apie Lietuvos mergaičių mylimą rutelę 15c
Aušlani. Eilės J. Mikuckio 35c
Krimo Sonetai. Gražios eilės M. Gustaičio 25c
Vamzdys. Eilės 15c
Amžiaus galas Ponsko Pilolo, kuris buvo sudžia Viešpaties 10c
Revizorius, penkių veiksmų komedija 50c
Robinzono Gyvenimas ir jo nelaimės. Labai graži kalba vartota šioje knygoje 80c
Vytautų Koncertinis Maršas, atminimui garsaus didvyrio ir kryžiokų pergalėtojo ties Žalgiriu 55c
Tėvynės Garbei. Lietuvos maršas fortepijanui 45c
Nemuno Vilnys, valcas iš lietuviškų dainų 50c
Sudiev—mazurka 40c
Keturių Metų Amerikos L. R.-K. Federacijos veikimas 70c

DRAUGO ADMINISTRACIJA,
1800 WEST 46-th STREET, CHICAGO, ILL.

LAISKAS IŠ LIETUVOS.

Rugpjučio 15 d., 1919.

P. O. Šarkuvienė gavo nuo tėvų laišką iš Lietuvos, Kukarėkių kaimo, Suvalkų gub. Tarp kitko rašo:

Dabar duodame žinoti, kad mes nors išlikome gyvi, bet kiek vargo, kiek bado ir nuogybės prikentėm, ir dabar dar tebekenčiams, tai nebėr nei kaip aprašyti. Laukėme, kad tik karė pasibaigtų, manėm bus geriau, bet kur tau. Dabar dar aršiau. Brangumas neapsakomas kaip javų, taip ir gyvulių. Už arklį moka 4 tukstančius rub., už karvę 1,000.00; kviečių puras 80 rub. Žodžiu sakant, viskas brangu, bet ir pirkti niekur negaunama. Biedniejį beveik badu išmirė. Pagelbos iš niekur negauname nei skatiko. Patys nežinome kas bus toliau. Baisus dabar besanžiniškumas.

Jurgis Skužinskas.

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

Moksleivių Šelpimas.

(Referatas, skaitytas Moksleivių seime rugpj. 15-16 dd., 1919 m., Chicago, Ill.).

Kiekvienas tikras lietuvis šiandie pripažins, kad viršiausiu musų tautos klausimu yra Lietuvos laisvė. Bet neužtenka vien laisvę įgyti; ją reikia ir išlaikyti pilnoje to žodžio prasmėje. Kad Lietuva atsistotų eilėje nepriklausomų valstybių, mums reikia darbščių, sumanių, augšto mokslo vyrų, kurie vadovautų Lietuvos naminiais ir užrubežiniais reikalais. Tiesa, neatsižvelgiant į įvairias aplinkybes, mes turime šiandie panašių asmenų, kurie pilnu tėvinainišku pasišventimu gina Lietuvos nepriklausomybės klausimą ir dirba vien musų tautos gerovei. Tokių asmenų, kurie paimtų į savo rankas visą Lietuvos valdžią, jos gyvybę ir taptų musų tautos vadovais, mums reikės ir ateityje.

Busimieji lietuvių tautos vadai yra šių dienų moksleiviai. Koki jie bus—jų kokybė ir kiekybė—priklauso nuo santikių, kokiuose šiandie randasi musų moksleivija. Visiems yra žinoma, kad lietuvių tautos moksleivijos padėjimas yra stačiai apverktinas. Kad susilaukti iš šių varguolių tautos vadų, mums reikia pakeisti savo pažiuras ir pilnu širdingumu remti musų moksleviją, nes jai nykstant gręsia musų tautai žymus pavojus.

Reikia atsiminti, kad mes savo mokyklų neturėjome. Jeigu šiandie musų inteligentija yra dar nežymi, menka ir jos dalis—žmonės materijalių dėsnių vergai—tai priežastis rusiškų mokyklų. Mums reikia skaitlingos, šviesios ir tikinčios inteligentijos, kuri pilnai atstovautų lietuvių tautos valią ir įsitikinimus.

Šitas priedermes senai suprato musų moksleivija. Jinai susispietė po Ateitininkų obalsiu: "Viską atnaujinti Kristuje" ir smarkiai žengė pirmyn. Užėjus karės vėsulai, išsisklaidė ir moksleiviai po visus Rusijos kraštus. Tenai vis-gi jiems pasisekė susiorganizuoti—jie įsteigė ir gerai sutvarkė Savyšelpos Fondą ir pradėjo svarbų kulturišką darbą, bet dėja, pastarasis neilgai tęsėsi. Rusijoj užviešpatavo bolševizmo teroras. Išnyko visos organizacijos, savyšelpos draugijos—čia-gi iškilo tremtinių grąžinimo darbas, reikalaująs daugybes lėšų. Moksleiviai, kad nelikti užpakalyj, turėjo pasirupinti patys savimi. Savyšelpos Fondas, pasiskolinęs dar kiek pinigų, atliko labai svarbų darbą—grąžino moksleivius Lietuvon. Užtat ir liko tuščias. Sugrįžę Lietuvon moksleivių buriai nekantriai laukė atidarant Vilniaus universiteto, bet veltui... Tečiau netrukus atsirado ir darbo: reikėjo organizuotis patiems ir organizuoti visuomenę; susitvėrė valdžia, pridygo įvairių įstaigų, visas jas reikėjo apsodinti darbininkais—ir jais daugiausia teko buti moksleiviams. Paskui užgriuvo bolševikai—ėmė organizuotis kariuomenė. Ir čia moksleiviai buvo pirmieji, kurie, savo kraujo nesigailėdami, stojo į tėvynės ginėjų eiles. Pirmiausia susitvarkęs ir tokį svarbų darbą atlikęs antrasis pulkas—tai beveik vienų ateitininkų ir šiaip jau katalikų jaunuomenės. "Antai Marijampolės gimnazijos dvi paskutini klasi (7 ir 8) visu savo sąstatu atvyko pėsti (apie 60 kil.) Kaunan ir stojo kareivių eilėsna." 1) Politikos gyvenime musų moksleiviai vaidina svarbią rolę. Dar Rusijoje, kartu su vyresniais Krikščionių Demokratų nariais, jie išdirbo naują šios partijos programą. Kaip Rusijoje, taip Lietuvoj jie vadovauja liaudžiai, gi valstybės gyvenime jie veda visos partijos, kuri šiandie yra galingiausia, politiką. Einant prie valdžios įstaigų pamatysime, kač musų studentija—tai gyva jų širdis ir pulsas. Mes, toli sėdėdami, negalime įsivaizdinti ką tai reiškia naują valstybę tverti, visą komplikuotą jos aparatą suorganizuoti ir taip maža turint žmonių ir dar ant kiekvieno žingsnio kliudant vokiečiams ir lenkams. Taip, musų jaunimas žuva: vieni sąmoningai jausdami tai, kiti nesąmoningai gyvenimo karštyj to nei nepastebėdami. Ir tai yra skaudi gyvenimo butenybė: kas nors-gi turi dirbti, kitaip tėvynė pražus. "Aš negaliu tau tinkamai atpasakoti kokiose sąlygose jie gyvena ir dirba: reikia iš jų pačių burnos visa tai girdėti. Ryto iki vakaro nerviškai įtemptas darbas įstaigose, karšta politikos kovą, nepasisekimai." 2). Tai sąlygos, kokiose šiandie randasi musų moksleivija.

Kaip mes į tą viską žiurime? Ką jaučiame? Kokia-gi musų nuomonė? Į minėtus klausimus atsako gerb. Uosis šiais žodžiais: "Gera mokykla—visų laipsnių ir tipų čia, išeivijoje, ir ten, Lietuvoje—štai musų vyriausis, pokarinis obalsis. Krikščioniškos kultuvos uždaviniai atsistoja prieš musų akis visoje savo svarboje, ir tuos uždavinius mes turime sau pasiimti ir juos vykinti, nes mes jaučiame, kad toji priedermė ant musų pirmiausia ir krinta ir kad mes, Dievui padedant, gal turėsime pakankamai jėgų tas priedermes išpildyti." 3). Tas darbas, kurį paduoda gerb. Uosis jau vykdomas Europos universitetuose gyveniman. Šveicarijoj susispietė moksleivių burelis, (kurie baigę mokslą nori pavaduoti nusilpusius savo draugus, bet jie nori ir dabar jau ištiesti aniems pagelbos ranką). Pasirodo, kad vienas, kitas jų, ar tai reikalų verčiamas, ar šiaip jau aplinkybėms leidžiant gali išvažiuoti iš Lietuvos ir atvykti ar tai į Šveicariją, ar tai į kokį kitą Europos universitetą. Taip, "nesenai atvažiavo Fryburgan stud. F. Turauskas, vienas darbščiausių musų veikėjų, gabus rašytojas; kitas P. Karvelis, vienas uoliausių Krikščionių Demokratų partijos vadų ir organizatorių, laukia leidimo Muenchene; tenai yra ir kitas stud. A. Gylys. Dabar Fryburge yra 11 moksleivių (5 panelės ir 6 vyrai). Jie visi, neskaitant tiktai dviejų asmenų, reikalauja nuolatinės pašelpos. Kuomet Lietuvoj sužinojo, kad mes organizuojame šelpimo darbą, kad vienas antras galėtų mokytis užsienių universitetuose, musų draugiją "Lituania" apipylė prašymais. Trumpu

(Pabaiga ant 5 pusl.).

1) Lietuvos Valstybės Tarybos vice-pirmininko kun. J. Staugaičio straipsnis, "Draugas" No. 180.

2) Putino asmeniškas laiškas.

3) Uosio straipsnis, "Draugas" No. 177.

ĮSIGYKIT 5 AKRŲ VIŠTU FARMA

PRIEMIESTĮ CHICAGOS

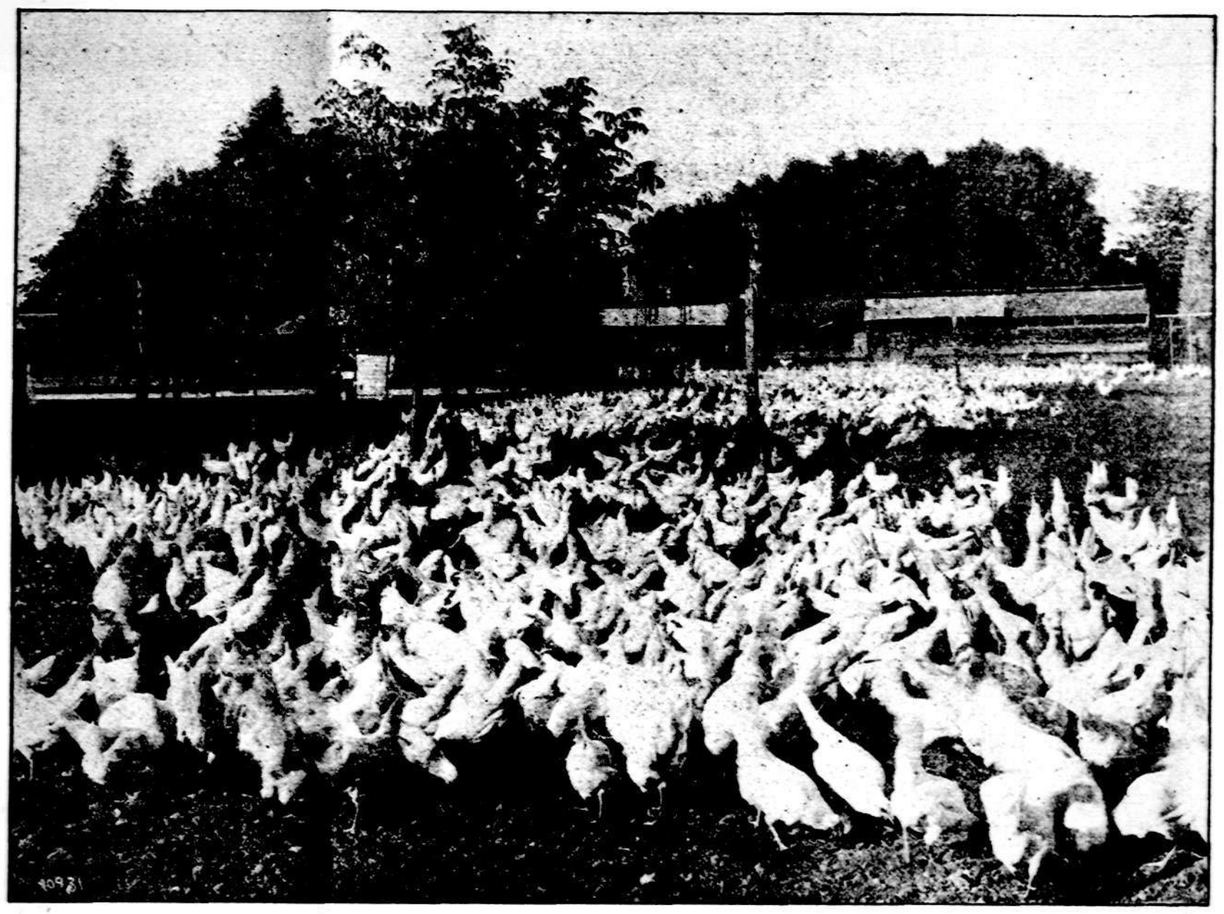

Nauja Sudivizija atsidaro šiandie. Pirkite dabar kol dar galite gauti pirmą pasirinkimą, ir ant Lengvų Išmokejimų. Randasi prie C. B. & Q.R.R. tik 42 minutės nuo miesto.

Jums nėra reikalo turėti 40 ar 80 akrų žemės, kad uždirbus pinigų ir tapti savistoviu. Jei jus turite 5 akrus žemės taip arti Chicagos jus galite padaryti daugiau pinigų ir su žemesnėm išlaidom ir mažesniu darbu negu, kad turėtumet 40 ar 80 akrų prastos žemės už trijų ar keturių šimtų mylių nuo Chicagos.

Jus galėsite džiaugtis įsigiję tokį puikų pulką vištų kaip čia parodyta šiame paveiksle, nes jos atneš jums didelius uždarbius už nebrangų užlaikymą. Paprasta white leghorn vištа deda aštuonis tuzinus kiaušinių per metus iš 300 pulkas padės 2400 tuzinų per metus, kurie ant rinkos atneš po 60c už tuziną arba $1440. Tai reiškia jums paliktų tikro pelno apie $1000, arba užtektinai užmokėjimui už penkių akrų farmą nuo pardavimo vien tik kiaušinių.

Nėra reikalo paversti visus 5 akrus vien tik del vištų, jus galite pavesti vieną kampelį del vištų ir dar liktų užtektinai vietos del didelio daržo, kas yra ant tiek daug pageidaujama, kad net ir musų valdžia ragina auginti daugiau daržovių. Kuome jus patys užsiauginote daržoves, jus žinote, kad jie yra geri ir ant saulės nunokę. Jusų moterys ir vaikai gali prižiurėti jusų vištų farmą, kuomet vyras dirba mieste.

Ant Ukės Gyvenimas Tai Sveikata.

Gyvenant ant 5 akrų vištų farmos ar auginant daržoves, tai yra gyvenant ant tyro oro, atneš jums ir jusų šeimynai gerą sveikatą. Nieks nesuteiks jums tokį gyvenimą kaip, kad gyvenant laukuose. Nėra užvaduotojo tyro laukuose oro, tyro vandens ir ganėtinai dienos skaistumo ir gėlių, to visko mes negalime surasti sugrudusiame mieste. Ukiškas gyvenimas ant vištų farmos tai yra tobulybės vieta del jusų vaikų. Jis suteikia jiems švarias tinkamas aplinkybes kiekvienoje dienoje per visus metus.

Gera Transportacija.

Geras ir greitas traukinių patarnavimas leidžia jums gyventi ant ukės ir dirbti mieste. Ant šių traukinių yra užtektinai sėdynių — nėra reikalo stovėti ar stumdyties ir tiktai 42 minutės į vidurmiestį.

IŠSIŲSKITE KUPONĄ ŠIANDIE

ir gaukite pilnas informacijas kaslink vietos, Kainos ir Lengvų Išlygų.

Tas jums nieko nekainuos ir nedaris ant jusų jokio apsunkinimo. Mums yra malonu suteikti šias informacijas be jokio atlyginimo. Daug lietuvių šeimynų yra pirkę 5 akrų farmas nuo musų per pereitus 10 metų, ir liko turtingais ir laimingais. Jus galite taippat padaryti, tik išsiųskite kuponą ir gaukite pilną paaiškinimą dykai.

ARTHUR T. McINTOSH & Co.

Miesto ofisas:
106 N. La Salle St.,
-Tel. Main 2043

Vietos ofisas:
1404 W. 18th Street
Tel. Canal 6296

Arthur T. McIntosh & Co., 106 N. La Salle St., Chicago.
Gerbiamieji:—
Malonėkite prisiųsti pilnas informacijas kaslink jusų 5 akrų vištų farmų.

Vardas.....
Antrašas.....
Telefonas.....
DRAUGAS 8-22

KUN. V. ALEXANDER.

Šeimynos Apaštalas.

(Versta iš anglų kalbos).

(Pabaiga)

Namieje savo miegamame kambaryje jis pasidarydavo altorėlį, pakabino ant jo savo branginamąjį kryželį, pastatė tuos paveikslėlius, kuriuos buvo gavęs dovanų už gražų mokslą, ir sudėjo medalikėlius gautus už pavyzdingą apsėjimą.

Vaikas, žinoma, vis yra vaikas. Vieną kartą jis kažin kuomi nusikalto tėvui. Tas supyko ant Percy'o ir liepė prašalinti visus tuos "popežiškus niekus."

— Jei tu nepaklausysi, — tarė tėvas, — aš mesiu tat visa į ugnį ir nebeleisiu daugiau tavęs į tą klerikalų mokyklą.

Percy nustebo. Jis stovėjo lyg priaugęs prie grindų. Žodžio jis netarė. Tik ašaros kaip žirniai ėmė bėgti jam iš akių per veidus. Visas jo kūnas ėmė drebėti verksmu. Jis puolė ant kelių ir tarė:

"Tėte, tėte! už ką tu nori sudaužyt mą, širdį? Tu nežinai, kaip man jų reikia!

Tėvas buvo geras žmogus ir mylėjo Percy. Pajutęs sunaus širdies skausmą, priėjo prie vaiko, pakėlė jį ir pasakė tesižinai su savo paveikslėliais ir medalikais. Vaikutis prisiglaudė prie tėvo krutinės ir dar nesiliovė verkęs. Matyt, kad jo širdelė buvo labai giliai sužeista.

Po to tėvas jau nei pats nedrausdavo Perciui jo maldingumo, nei kitiems nepavėlydavo užgauti sunaus tikėjimo, anot jo, "pažiuras".

Percy buvo silpnos sveikatos. Tėvams jis rodėsi lyg angelas taip malonus ir taip nepaprastas, kad negalima buvo tikėtis jį ilgai išlaikyti ant žemės. Jo veidelis buvo skaistus ir dvasios pilnas, jo žodžiai nepaprasti, lyg senoviški, išmintingi.

Pabaigęs mokyklą Percy įstojo į pirklybą. Kartais jam budavo labai sunku sutaikinti pirklybos priedermes, Mišių klausymą ir sakramentų priėmimą. Vieną kartą jis labai vėlai grįžo namo subatos naktį, bet prašė motinos prikelti jį kad galėtų nueiti iškiausyti Mišių.

— Mama, juk žinai, kad katalikams yra mirtina nuodėmė liktis nedėlioje neiškiausius Mišių.

Motina prižadėjo, bet ant rytojaus radus jį giliai miegant ir išrodant pailsusiai, ji pagailo ir neprikėlė sunaus. Jis pabudo, kada jau buvo pervėlu. Ant greitosios nesiprausęs, nevalgęs jis išbėgo į bažnyčią. Ten rado po visam, paskui dar bėgiojo į kitas bažnyčias, bet visur jau buvo pervėlu. Jis sugrįžo namo visas nelaimingas. Ištisą savaitę jis buvo nusimnęs ir susikrimtęs dėl šito atsitikimo. Tai-gi motina prisižadėjo daugiau niekad neduoti jam pramiegoti Mišių.

Tada jis papraše, kad ir mama eitų su juo į bažnyčią. Norėdama padaryti sunui malonumą motina apsiėmė ir kas šventą dieną vaikščiojo su sunum į bažnyčią klausyti Mišių. Galutinai ir jai patiko tos apeigos. Prieš naujus metus ji pati tapo katalike.

Suprantamas buvo Percy'o džiaugsmas. Bet dar jo tėvas liko nekataliku. Išrodė visai negalima nei kalbinti tėvą prie to. P-nas Brown netrukdė savo šeimynai tapti katalikais nei nekaltino juos užtatai, bet pats jis rodėsi neturys nei mažiausios minties eiti paskui pačią ir vaikus. Jis buvo padorus ir teisingas žmogus, bet jis nemėgdavo ypatingo maldingumo.

Tuom tarpu Percy darėsi kaskart maldingesnis ir uolesnis. Matyt jis turėjo kokį ypatingą tikslą užsiėmęs. Negalima žinoti, kas tuomet darėsi jaunoje ir nekaltoje jo širdyje, bet jo sveikata ėjo mažyn. Dar jis nebuvo baigęs devyniolikos metų, o jau buvo numanu, kad neilgai negybens. Atėjo laikas, kad reikėjo paliauti dirbus. Jaunikaitis likosi namieje. Jis buvo kantrus, mandagus, visuomet patenkintas, tankiai meldavosi, nuolat skaitydavo. Visi juomi rupinosi, mylėjo jį ir rupestingai jam tarnavo.

Vieną dieną išėjęs iš kambario į užpakalinį namų priengį ligonis rado tėvą bekaitant tą katekizmą, iš kurio pats Percy kitąsyk mokinosi mažas badamas. Dabar Percy nieko tėvui nesakė, bet širdis pasidarė pilna džiaugsmo.

—Viešpatie, padaryk, kad tėtė įtikėtų,—meldėsi Percy tylomis.

Trumpam laikui praėjus įvyko gera proga. Tėvas patyrė ko sunus nori. Pats p. Brown pastebėjo, kad jo namuose viešpatauja ypatinga ramybės, pasitenkinimo ir tylaus džiaugsmo dvasia. Jis pasijuto, kad tik jis vienas visuose namuose nebe katalikas, kad mylimiausias sunus labai meldžia už jį ir kas žin ar nesiulo Dievui savo gyvybę už tėvo atvirtimą prie katalikų tikėjimo. Norėdamas sunui patikti tėvas ėmė mokintis katalikų tikėjimo, besimokindamas pajuto, kad kas žin kas jį traukia prie to. Galų gale p. Brown nuėjo pas kunigą. Nedaug bereikėjo mokintis prie to, ką p. Brown buvo išmokęs. Nepoilgam jis tapo apkrikštytas.

Percy'o širdis buvo kupina džiaugsmo. Jis gulėjo ant savo pagalvės silpnas ir išbalęs, bet patvinęs linksmybe. Jis žinojosi mirsiąs, bet kaip gera yra mirti matant, kad mylimieji: tėvas, motina, broliai — visi dabar susivieniję tikėjimu, pažinę tiesą, priklauso prie amžinos šventųjų draugijos, kurios nariai dangaje, skaistykloje ir ant žemės tebėra susivieniję su Dievu ir tarp savęs.

Viena diena tie mylimieji keturi asmenys susirinko pas sergančio Percy'o lovą. Jie liudnai ir meilingai žiurėjo jam į veidą, prijausdami, kad mirtis ištiesia ant jo savo juodąjį, sparną. Tuomtarpu ligonis laimingai šypsojosi, kaip angelas, žiurintys Dievui į veidą. Besišypsant ir išlėkė jo dušia iš silpno kuno į šventųjų tėviškę, kur linksminasi apaštalai.

Namiškių širdys buvo kruvinos veizint į negyvą Percy'o laroną. Bet mes spėjame, kad jo dušia linksma skrajojo ties jų galvomis, norėdama palengvinti žemės vargus ir rupesčius pasilikusiems ilgiau gyventi ašarų pakalnėje. Laimingi numirėliai, miršantieji Viešpatyje, nes jų darbai gyvena ilgiau už juos.

Biznieriai garsinkites "Drauge".

Pilietis ir Valdžia.

Skyrius I.

Valdžia; jos reikalingumas. Valdžios tikslu yra apsaugoti asmens teises ir visuotiną laisvę. Valdžia nėra tam, kad suvaržius asmens laisvę ir ji neturi buti taip suprasta. Jos siekiu yra kiekvienam bendrijos nariui, tai yra, kiekvienam asmeniui, kuris tarp kitų žmonių gyvena ir su jais dirba, užtikrinti didžiausią galimą laisvę, suderinamą su **visuotina gerove.** Pavyzdžiui.

Leiskime, vienas asmuo nuvyksta neapgyventon salon, toli nuo žmonių esančion. Jo tenai pasielgimų niekas nevaržytų, o jo darbai tik jį patį nepaliestų. Bet, leiskime, kad ton salon atvyksta antras asmuo ir kad antrasis asmuo lygiai tiek pat teisės ten vykti turi, kaip ir pirmasis žmogus turėjo. Aišku, kad tuomet pirmasis žmogus negalėtų lygiai tą pat daryti po to, kaip antrasis žmogus atvyko. Tarp jų turi buti žemė, ar laukiniai vaisiai, ar žvejojimo vietos pasidalintos. Abu turi lygias teises ingyti kur semtis vandens iš šaltinių ir taip toliau. Apsaugos ir teisėto pasidalinimo klausimo nebuvo, pakol antrasai žmogus nepasirodė. Aišku, kad nė vienas iš jų neturi teisės sunaikinti ar pažeisti kitą asmenį ar nuosavybę. Trumpai tariant, del šių naujų santikių gimsta įvairios apystovos, kurios verčia paliestuosius susiklausyti, kad tuo budu galima butų abiejų teisės pagerbti ir apsaugoti. Taigi iš čia paeina valdžios priežastis. Juo daugiau žmonių draugija invairinasi, tuo daugiau priežasčių valdžiai randasi ir tuo pačiu laiku gema daugiau sunkenybių jos tikslo atsiekti — galimai didžiausia laisvė kiekvienam asmeniui.

Susivienijusiųjų Valstijų valdžia. Susivienijosiose Valstijose, valdžia gauna teisę valdyti iš pavaldinių sutikimo; tai yra, asmenys daro savo teisių nuolaidą visų gyventojų gerovei, kaip pirmame perskyryje dėstyta. Ši teisių nuolaida visuomenės gerovei susidaro, kuomet parašoma konstitucija ar sutartis.

Kuomet žmonių skaičius perdidelis, kad galima butų visiems vienon vieton susirinkti konstitucijai išdirbti, kuria butų galima įstatymus daryti ir pildyti,tulas jų skaičius išrenkamas susirinkti kurion nors pažymėton vieton konstitucijai išdirbti, kuri vėliau pavedama žmonėms užgirti. Rinktieji asmenys vadinami atstovais ir taip sudaryta valdžia vadinasi atstovybės valdžia. Didžiumai žmonių balsų konstituciją užgiriant ir priimant, jai turi pasiduoti visi šalies gyventojai, ar jie balsavo ar ne.

Teisinga yra asmeniui pavesti tulas savo teises, kurias jis galėtų pasiimkyti jeigu atsiskirėliu gyventų, kuomet mainoms jis ingija daugiau naudos, kaipo draugijos narys. Paimant domon patogumus, kokius namie turime — musų valgis, drabužiai, knygos ir tolygiai—ir palyginus su tuo ištekliu, kokis gali buti pagamintas vieno asmens ar vieno kurio burio, aiškiai priparodytina didelė pareiga pavienio asmens draugijai.

SKYRIUS II.

Inpročiai. Kiekvienas iš musų išsidirba inpročius, kurie kitą nepaliesti negali, ar padidinant ar sumažinant musų artimųjų gerovę ir gyvenimo malonumą. Jeigu jau butų leistina turėti inpročius, kurie tik mums patiems žalingi butų, visvien nebutų teisinga ir gražu ingyti inpročius, kurie darytų nemalonumo ar skriaudos musų draugams ir kaimynams. Inpročiai, kurie yra nepageidaujami namuose, yra kaip tik tie patys, kurie pažeidžia ir blėdį daro kitiems draugijoj, biznyj, ar valstybėje.

Švarumas ir tvarka. Viena iš barbariškų, neapšviestų žmonių žymių yra ta, kad jie neinpratę deramai vandens vartoti. Jie neapsipažinę su muilu ir jų stubos yra nešvarios; jų kaimai yra nepatraukianti; už tai pas juos dažnai siaučia ligų epidemijos. Augštesnio laipsnio žmonės švariame užsilaikyme randa malonumo, patogumo ir sveikatos. Juo daugiau žmonės ištekliaus turi, juo daugiau inrankių ir padargų pas juos randasi, tuo labiau esama reikalo dalykus savoj vietoj laikyti. Juo labiau susikimšę žmonės dideliuose miestuose gyvena, tuo daugiau atsiranda reikalo kiekvienam padėti tvarką ir švarumą užlaikyti namie ir ant gatvės. Vienas nešvariai užlaikomas namas gali visą apielinkę užnuodinti. Betvarkus ir užterštas kiemas šimtus žmonių papiktinti gali. Visokios ant gatvės išmatos priduos miestui nesveikos ir nemalonios išvaizdos.

Mandagumas; maneros. Civilizacija, tarp kitų reikšmių, yra sugyvenimo su kitais dailė. Šiurkštus, nuo mandagumo atsitolinusieji apsiėjimai, kalba ir inpročiai gali mažiau blėdies daryti miškuose, kur žmonės retai tesusitinka, bet jie virsta nepakenčiamais, kaip žmonės buriais susitikti pradeda.

Faktu yra, kekvienas mėgsta, kad jam pagarbos butų rodoma; mes greičiau norėtume but sutiktais mandagiu passveikinimu, negu rusčiu žvilgsniu ar užsipuolimu. Mes norėtume, kad kaimynai ant mus neužsivarinėtų. Taigi, kad teisybę visiems atiduoti, mes sutinkame kitiems tos pat pagarbos rodyti, kokios mes norėtume, kad mums but rodoma. Tai yra gerų manerų šaknis. Mes greitai pastebiame, kad gyventi taip daug švelniau ir maloniau yra. Mandagumo taisyklės yra ne kas kito, kaip budai, kokius žmonės išmoko kitiems pagarbos ir rupesnio rodyti, kurių jie patys iš kitų pageidauja, tai yra, aplamai sakant, esama priežasties mandagaus apsiėjimo taisyklei. Temijant, mes galėsime atrasti, tokių priežasčių. Pavyzdžiui, esama priežasties, kodel susikimšusiose gatvėse vežimai prasilenkiant turi po dešinei pasukti.

Jeigu koki nors taisyklė ar paprotys pasirodytų neišreiškią pagarbos ar draugiškumo, butų pateisinimo juos pamesti. Bet mes turėtume buti tikrais apie savo nuomonės teisingumą, pirm negu išėminą galėtume padaryti. Nėra draugiška nesielgti taip, kaip mys draugai elgiasi, gero pamato neturint. Gerų manerų taisyklės mes užlaikome, kuomet mes gerai nesuprantame tų taisyklių reikalingumo, nes aplamai jos gerokai prisideda prie patogumo ir malonumo, visupirma namie, o vėliau žmonių draugijoj, taipgi kad yra kvaila, nedraugiška paniekinti tai, ko priprastu budu vyrai ir moterys laikosi, su jais nesiskaitant.

Pavyzdžiai. Iš žilos senovės įsigyveno paprotys jaunimui atiduoti pagarbos senesniems. Taip yra dalinai delto, kad mes turime pamato tikėti, jog senesni asmens turi išminties ir karakterio, kurie pagarbos užsitarnauja, taip yra iš dalies delto, kad mes patys norėtume nuolankesnio apsiėjimo su mumis, kuomet senesnio amžiaus pasiektume, taip yra dar ir delto, kad senatvėje dažnai esama nuoširdžios paramos ir pagelbos reikalo. Esama gero ir patiems jaunuoliams rodyti pagarbos žymes už save vyresniems. Tai veda prie kantrybės, mandagumo, susivaldymo disciplinos, kas ir sudaro tikrąjį vyro ar moters budą.

Barbarybės laikuose buvo rodoma labai maža mandagumo moterims. Vėliau užėjo mandagumo laikai, labiau ištobulintos manieros. Džentelmono žyme virto moteriškėms rodyti pagarbą ir rupesnį. Paėjo dalinai del dėkingumo motinoms, kurioms tikri vyrai pripažįsta meilės ir prisirišimo skolą, kurios jie niekad atmokėti negali. Pagarba moterims priklauso ir delto, kad jos yra jautresnio pobudžio ir čiuplesnio sudėjimo, lygiai kaip atsargiau ir atsargiau vartojama trapus ir dalikatni daigtai. Moteriškėms pagarba nevien tik joms pirmenybę ir malonumą suteikia, ji lygiai tobulina ir vyrus, kurie pilnai pasidžiaugia augštesniu išsilavinimu tiek, lyg kiek su moteriškėmis apsieinama pagarboj. Tulos išlaikinės pagarbos žymės, kaip kepurės pakėlimas, yra tik vidujinės pagarbos ženklai.

Stropumas. Kiekvienos šalies valdžia panaši jos gyventojams. Ji vargiai gali buti geresnė, negu žmonės. Šių dienų vaikai greitai virs piliečiais. Kiekvienas stropus asmuo tuomet padės valstybei tvirtėti, lygiai kaip tinkamas asmuo sienoje. Kiekvienas nepastovus ir apsileidęs asmuo, lyginai kaip šiukšlės, silpnina draugiją ir valstybę. Stropumas yra pasisekimo išlyga kokiame nors užsiėmime. Taigi, stropumas nėra pavienio asmens reikalas, ar tai butų sutarties išlaikymas ir reikalų į pažymėtą laiką atlikimas ar reguleriškumas papročiuose.

Garbė. Leiskime, kad draugijos narys, jeigu jo kiti netėmija ar jo pasielgimas nebus susektu, butų palinkęs įstatymams prasižengti, leiskime, kad asmuo butų palinkęs apgavystei, jeigu jis tai galėtų papildyti be bausmės baimės, arba jeigu asmuo savo draugams favorizuotų su aiškia kitiems nuoskauda, — tokiuose atvėjuose mes sakome, kad toks asmuo netur savyje sanžiningos garbės jausmo. Kitais žodžiais sakant, mes negalime tokiais asmenimis pasiremti ar jiems patikėti. Vienok yra asmenų, kurie visiems vienodai saikuoja, savo asmens išrokavimo ar patogumo nežiurint. Jie ir draugams ir priešams teisybę daro, nors už tai ne pagirimo, nė matomos sau naudos negautų. Tokius pasielgimus vadiname garbingais. Jeigu tokių asmenų nesirastų valstybėje ir miestuose, respublika negalėtų išsilaikyti.

Teisingumas. Pasakojama, kad senovės persai, bemiklindami savo vaikus vartoti saidoką ir arklį valdyti, lavindavo juos teisybę sakyti. Jų sunai rytas užkariavo. Melagystė yra bailumo žymė, rodanti, kad melagių tėvai buvo jos baudžiauninkais ir vergais. Teisingumas rodo didybės ir drąsos kraują.

Susivaldymas. Pasakose kalbama apie sutvėrimą, centauru vadinamą. Augštutinė jo kuno dalis buvo žmogus, o žemutinė gyvulio. Kiekvienas žmogus gali buti panašintas centaurui. Vadiname žmogų gyvulišku, kuomet jame gyvulio prigimtis apsireiškia tvirtesne už žmogaus. Vadiname jį žmogum, kuomet jis savyje gyvulį pažaboja. Gyvulis žmogaus nusikrato taip dažnai, kaip žmogus parodo godumą, pešas ir griebia didesnę dalį, negu jam priklauso. Žmogus valdo gyvulį tuomet, kuomet jis griežtai atsisako pildyti geidulius ir savo apetitą prideramose ribose laiko. Tų dalykų niekas neįstengs žmogaus išmokyti, bet kiekvienas patsai išmokti turi. Gražaus, pavyzdingo ir tyro gyvenimo budo kiekvienas sau išsimokinti turi. Tai gero ir pavyzdingo piliečio ypatybės. Kurie susivaldymo ypatybės ir moralės pajėgos savyje neturi, virsta beverčiais ir pavojingais žmonių draugijos nariais ir tokie kiekvienoj valstybėj pripildo kalėjimus ir beprotnamus.

Pabaiga bus).

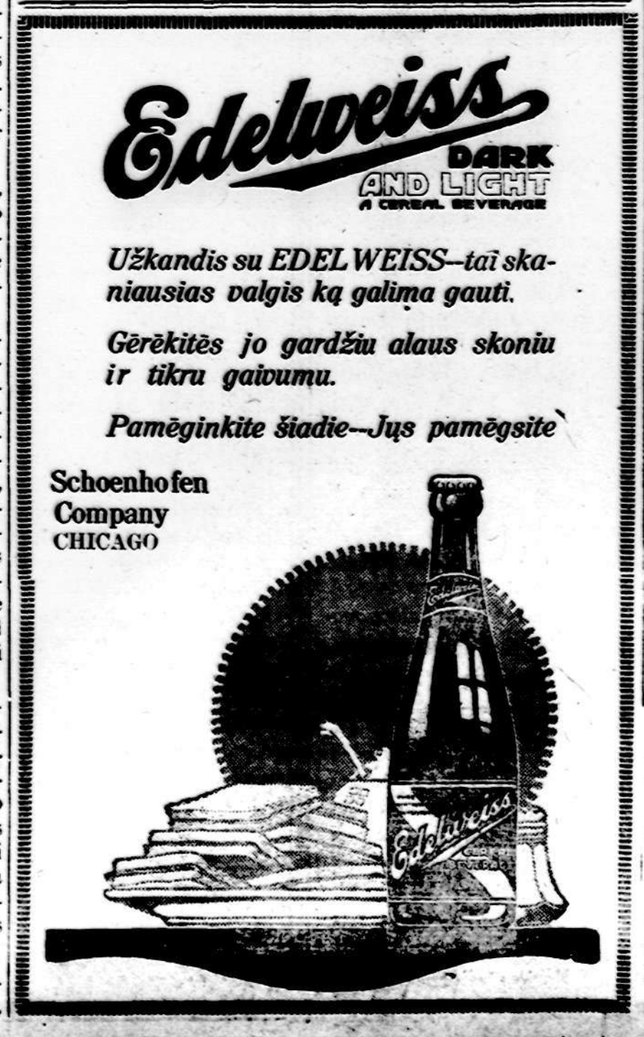

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

KAUNO KRONIKA.

Šančiai. Vokiečiai, išvažiuodami, įvairios rųšies daiktus leidžia niekais. Lovas, priegalvius, rakandus etc. pardavinėja už pačius niekus, o geram pažįstamam net dovanai duoda. Vieni gyventojai bijosi pirkti arba imti, nes esą išėjus vokiečiams, busią atimta, o kiti nieką neatsižvelgdami bruka, kas tik atsitinka, nors ir lentgalius.

Daugelis vokiečių kareivių nenori ir nežada grįžti savo tėvynėn. Paskutiniu laiku pasiliekąs ne be priežasties. Vieni čionai maną darbo gauti ir toliau atlevalgyti Lietuvos duonelę, kiti pasidaboję mergelių, žada draug tėvais tapti ir prie jų palaikyti gyvybę. Matyt, kad pamėgo jie šitą kampelį.

Liepos 1 d. įvyko Koperacijos Bendrovių Sąjungų Kedainių, Kauno ir Vilkaviškio apylinkių, deleguotų šių Sąjungų valdybų atstovų posėdis, kurs tęsės ir liepos 2 d.

Kedainių, Kauno ir Vilkaviškio sąjungos jau pradėjo darbuotis. Pirmi žingsniai ytin sunkųs, bet tikimasi viską nugaleti. Šios trys Sąjungos apima virš 60 bendrovių ir sudaro bendro apyvartos kapitalo 600,000 auksinų. Tikimasi apyvartos kapitalą netrukus padidinti prešamais vartotojų bendrovių ir atskirų asmenų avanais prekėms pirkti.

Pripažinta, kad vartotojų bendrovės aprupinti prekėmis gali vien jų Sąjungos, sudarydamos bendrą pirkimo aparatą iš Sąjungų valdybų atstovų. Prekių užsakymas privalo buti bendras, kad tuo budu padidintų apyvartos kapitalą ir patį pirkimą galėtų atlikti didesnėmis partijomis.

Laukiamo sodų derliaus sudorojimo klausimu rasta tinkamiausiu imtis Koperacijos bendrovėms taisyti vaisių džiovyklų ir atliekamus vaisius, patenkinus valdžios reikalus ir vietos gyventojus—išvežti į užsienį. Sodų vaisių išvežimo klausimu nutarta susižinoti su Prekybos ir Pramonės Ministerija, kad gautų atatinkamų žinių, o taippat pradėtų tartis su užsienio firmomis del vaisių pardavimo. Pasirodo, kad kai kurių prekių pav. anglies, Vokietijoj galima gauti vien už produktus, todel nutarta taippat susinešti su atatinkamomis Ministerijomis, kad pastarosios leistų daryti mainų su užsieniais. Rasta reikalingu kreiptis į Pram. ir Pirk. Ministeriją prašyti, kad šešis mėnesius neimtų muitų nuo visų prekių, įvežamų koperacijos bendrovėms, išskyrus puošo dalykus, svaiginamus gėralus ir tabako dirbinius. Toksai nutarimas pagrindžiamas tuo, kad privatiniai pirkliai prekių yra prisivežę kiek gana, kol nesidarbavo musų muitinės.

Išskyrus šiuos dalykus dar buvo paliesta visa eilė kitų reikalų, taippat pripažinta butinu reikalu neatidėliojant šaukti Lietuvos koperacijos bendrovių atstovų susivažiavimą. *Pr. L.*

Spečiunų kaime (Aluntos apskr.) nuo Adomo Žuko išsivežė 2 meiteliu. Kaime Šemeliškinose nuo Antano Šeikio papjovė atėmė didelę kiaulę ir atsimai jie čia daro ką nori.

"Lietuva," Kaunas.

PIRKITE KARĖS TAUPYMO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

Lietuviai Amerikoje.

ROCKFORD, ILL.

Delei suiručių.

Nebuvau savo gyvenime taip nustebęs, kaip kad perskaitęs korespondenciją "Draugo" num. 189, kuriame tilpo korespondencija iš Rockford'o.

Korespondentas prirašė tiek nesąmonių, kad net norisi manyti ar tik jo nepasigavo kokia "epidemija." Nes parapijos reikalai eina visai normališka vaga. Jeigu kun. Taškunas išvažiuoja kitur, tai tas dar nereiškia, kad parapijoje suirutė. Draugijos ir-gi nesuiro. Na, apie pavienius žmones aš negaliu tvirtinti: gali buti ir suirę. Tiesa, nezależninkų parapija apirus, bet tai ne musų.

Ardytojai.

Korespondentas ieško daktaro, kuris išgydytų nuo tos ligos ir užmokestį uztikrina šmeižimu. Reiškia, jeigu niekas kitas neapšmeiž, tai jis pats tai padarys, ką biskį žemiau jis ir pradeda. Jis sako, kad p. A. yra gerų darbų ardytojas. Pažįstu p. A. nuo to, kaip jis atvyko į Rockfordą ir galiu uztikrinti, kad nebuvo tokio prakilnaus darbo ar tai bažnyčios, ar tautos labui, prie kurio p. A. butų neprisidėjęs. Jeigu mes atskleistumėm Tautos Fondo atskaitas, mes pamatytumėm, kad p. A. yra daugiau tėvynės reikalams aukojęs nega vienas kitas Rockfordo lietuvis. Jis rėmė ir remia kiekvieną prakilnų sumanymą, ar jis butų tautos ar bažnyčios naudai. Bet žiurėkite kas atsitiko. Kuomet korespondentas ir kiti tvėrė naują draugiją (Šv. Petro ir Povylo), tada p. A. pasakė, kad vieton tvėrus naują, darius tenai iškaščius, butų daug geriaus rašytis prie S. L. R.-K. A., nes jinai bus daug saugesnė visais atžvilgiais negu naujoji. Tai visas blogas, ką p. A. padarė. Jis yra dabar "didžiausias ardytojas." Tegul tą visuomenė žino; tegul jį nuteisia už tai. Iš mano pusės, už tokį pasakymą p. A. tik reikėtų pagirti, kad perspėja musų vientaučius nuo silpnų organizacijų, o parodo stiprias, geras, prie kurių prigulėdamas gali pilnai pasitikėti jomis, nes valdžia prižiuri jas; mokesčiai ir-gi nustatyti pagal metų.

Neilgai gyvuos.

Kaip korespondentas rašo, tai Šv.-Petro ir Povylo draugija bus "fine" iki p. Turauskas pirmininku bus. Bet kas paskui bus? Reiškia, p. Turausko netekus draugija pairs, tada daugelis lietuvių taps suviltais, taip kaip jau atsitiko čionai, o ir kitur nesykį. Kas pas mus nežino vienos katalikiškos dr-jos darbų. Ar tvėrėjai negalėjo apie ją sužinoti? Jog šita draugija rėmė kiekvieną prakilnų darbą, nuo 1907 iki 1917-18, o šiandie kur jinai yra? Pas nezależninkus! Viskas nuėjo jų rankosna, o vis delto, kad daug nuo pirmininko prigulėjo. Pirmininkas padarė tai, ką jis norėjo, o imkime S. L. R.-K. A. ir A. L. R.-K. Mot. Sąjungos kuopas, ar jos teko nezależninkams? Nors Moterų kuopa labai simpatizavo jiems, vienok pasiliko savo vietoje; katalikų sumokėti pinigai jiems ir pasiliko, o ne nezależninkams. Tik stebėties reikia iš lietuvių tamsumo. Jeigu taip aš išsireikšiu, čia jie mato naujus kapus, griuvėsius vienos ir kitos dr-jos, o čia vėl stato tokius pat namus, kad šie, kaip ir pirmieji, griutų. Turbut jiems smagu žiurėti ir gerėties tais griuvėsiais. Jie neatskiria valdžios prižiuriamos organizacijos nuo menkų draugijėlių. Kur jus manote saugiau pinigus laikyti: ar saugioje valdžios prižiuriamoje bankoje ar kiauroje kišenėje?

Mes pailsome.

Korespondentas labai išgiria keletą asmenų, buk jie daug gero padarė. Šitie keli asmenys visai dar nesenai atvažiavo iš kitur, todel dar nesuspėjo nei pradėti veikti, o apie didelius darbus tai nei kalbos negali buti. Gali buti, kad jiedu yra pilni gerų norų, bet to dar neužtenka, prie gerų norų reikia ir patyrimo, o kaip tik to patyrimo ir pasirodė stoka, nes renkant draugijos valdybą, buvo perstatomi net nenariai, o kuomet p. A. pastebėjo apie tai, vėl buvo nesmagumas. Vienok mums yra smagu sulaukti tokius žmones, pilnus gerų norų ir energijos. Aš iš savo pusės negaliu atsidžiaugti, nes budamas prie tų girnų nuo 1909 metų jau pavargau—susenau, taippat ir kiti jau gerokai yra nuvargę. Labai butų smagu pastatyti jaunesnius, gabesnius asmenis musų vietoje, o mums butų neprošalį paimti vakacijas-pasilsėti. Čia tiems asmenims yra platus laukas, daug vietos; tik tegul eina ir dirba, bet gerą darbą. Tegul ragina ir aiškina musų žmonėms gyvasties apdraudą; tegul kurena tą tautišką ugnį, jų širdyse, kurią mes padėjome sukurti. Tegul veda žmones prie gerų draugijų, kurios gyvuoti gali nežiurint kas jos pirmininku bus. Kitais žodžiais tariant, tegul pasako žmonėms skirtumą tarpe tvirtų organizacijų ir tarpe silpnutėlių draugijėlių, kurios menkiausiam vėjeliui papūtus į dulkės pavirsta. Raginkite, patarkite Rockfordo lietuviams dėti jų pinigus į saugų banką, o ne į kiaurą kišenių, nors ji butų ir nauja.

Jeigu pastatysite žmonių naudą angščiau už savo garbę, tuomet viskas bus gerai. Nereikės kitų vadinti ardytojais-griovėjais už tai, kad jie rupinasi žmonių nauda daugiau, negu savo garbę.

Tad prie darbo, o užmokestis bus geras, ne šmeižimais, kaip tuli išsireiškia.

Agnieškutės Švogeris.

Springfield, Mass. Susitvėrė S. L. R. K. A. kuopa. Valdybon išrinkta visi žymiausieji kolonijos asmenys: pirm. Jonas Bogušas, rašt. Vaclovas Minkelis ir iždin. Vincenta Valienė.

Jiems čarteris duota No. 241.

CICERO LIETUVIŲ DOMAI!

Kas tiktai iš Cicero norite gauti "Draugą" arba paduoti į jį apgarsinimą, ar kokį darbą (jobą) kreipkitės prie p. A. Valančiaus.

1442 So. 49-th Ave.

Pas jį galima gauti maldaknygių ir kitokių knygų.

Paduodukite.

MOKSLEIVIŲ ŠELPIMAS.

(Tąsa nuo 3 pusl.).

laiku gauta 22 kandidatų prašymai." 4).

Lietuvos Valstybės Tarybos vice-pirmininkas, kun. J. Staugaitis, rašydamas moksleivių reikalais, štai kaip išsireiškia: "Ką galite darykite, kad musų jaunimas galėtų mokytis užsieniuose, **nes kitaip gręsia mums pavojus netekti inteligentų.** Ypač mums katalikams labai svarbus šis reikalas." 5).

Kad minėtas reikalas—auklėti musų ateities vadus—yra svarbus, nėra dviejų nuomonių. Dabar vien iškila klausimas—kaip sutvarkius tą darbą, kad daugiausia moksleivių galėtų atsiekti savo tikslą? Tėra vienas išėjimas—Tautos Fondas turi paimti šitą darbą į savo rankas ir kas metas turi paskirti keliolika tukstančių dolierių augštuosius mokslus einančiam jaunimui. Fryburgo universitetas dabar pasidarė centru; tenais susispietė ir spiečiasi lietuviai moksleiviai iš visų pasaulio kraštų. Jie visi reikalauja pašelpos, išskiriant vienus amerikiečius. Tenykščių studentų draugija "Lituania" gerai gyvuoja, turi savo Savyšelpos Fondą ir tiesia plačius pamatus ateičiai—tai draugijai butinai reikia dešimties tukstančių dolierių kas metas. Renkama aukos visokiems reikalams. Buvo šelpiami tremtiniai, šelpiami belaisviai, šelpiami nuo karės nukentėję—tai nejaugi apleisti moksleivius, nepaskyrus jiems bent menko visų reikalų procento, kurį jie be to grąžins ne vien darbu, bet tais pačiais pinigais, šelpdami jaunesniąsias kartas. "Iš Lietuvos jokios pagelbos tikėtis negalime. Kiek seniau Švietimo Ministerija buvo paskyrusi valdžios stipendijas 20 studentų, bet kuomet paaiškėjo, kad dauguma jų bus ateitininkai, savo paskyrimą taip ir paliko niekais." 6). Todel mes, jeigu norime matyti Lietuvą liuosa ir laiminga, privalome butinai išsiauklėti sau vyrus, kurie įkunytų musų principus tautos gyveniman.

Be mokyklos, kuri auklėja ir tvirtina jaunąją sielą, yra dar vienas akstinas, kuris tvarko ir pakeičia jaunikaičio pažiuras visuomeniškame gyvenime. Tuo akstinu yra moksleivijos organas. Ateitininkų centralė valdyba, atsišaukdama į Amerikos Lietuvių Katalikų Jaunuomenę, štai ką sako: "Ateitininkų Konferencija, svarstydama musų organo klausimą ir pripažindama jo svarbą moksleivijos gyvenime, nutarė patiems ir leisti. Dabar šiomis dienomis turi išeiti musų organas "Ateitis" pačių moksleivių leidžiamas." 7). Tolaus pažymi: "Draugai! Mes tikimės, kad Jus mus remsite kuo galėsite. Jus, kaip gyvenimas parodė, sušelpsite musų fondą, palaikysite organą. Jus duosite žinių iš savo veikimo, palaikysite ryšius su mumis ir tuo budu mes įstengsime įvykinti savo obalsius gyvenime—visa atnaujindami Kristuje ir iškovodami Lietuvai laisvę." 8).

Tai yra Lietuvos moksleivijos meldimas, išreikštas savo užbrėžto programo formoje. Jų programo dėsniai—mus pačių obalsis. Jie, gyvenimo naš ta prislėgti, kreipiasi į mus. Ir ką? Ką mes jiems atsakysime? Pilnai tikiu, kad kiekvieno Amerikos Lietuvių Rymo-Katalikų Moksleivių Sus-mo nario dega širdis, pilna pasirįžimo padėti savo vienminčiams draugams varyti tą prakilnų darbą, kuris yra pašventas Dievui ir tėvynei.

Jonas M. Navickas.

4) Putino asmeniškas laiškas.

5) Lietuvos Valstybės Tarybos v.-pirm. kun. J. S. asmeniškas laiškas.

6) Putino asm. laiškas.

7, 8) Ateitininkų centralės valdybos atsišaukimas į A. L. Katalikų Jaunuomenę, "Draugas" No. 178.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

"Išeivių Draugas" No. 30me paduoda daug žinių iš Lietuvos, kurias sutrumpinę čia talpiname.

Lietuviai aplupo lenkus.

Lietuvių kariuomenė mušasi visu frontu tarp Alytaus ir Vilniaus ir į šiaurę nuo Vilniaus. Lenkai jau traukiasi. Jų nuostoliai žymūs. Ties Stakliškiu užmušta 700 lenkų kareivių, buvo sužeistų ir paimtų nelaisvėn. Pas Žiežmarius į lietuvių rankas pateko taip-gi belaisvių, kurie lengvai sužeisti.

Taip praneša "Daily Record," 27d. liepos.

P. Turčinavičienė įspėjo.

Glasgove kalbėdama p. Tučinavičienė išsitarė, kad Lietuvoje gal greit kilti karė tarp lietuvių ir lenkų: taigi ir įspėjo. Šiandieną jau tas pranašavimas įvyksta. Per tas prakalbas buvo išreikšta mintis, jog lietuviai turės ir gali vyti lenkus iš savo kiemo, jei lenkai ant lietuvių briausis. Jei lietuviai kariavo visur, svetimiems: Rusijoj, Britanijoj, Francijoj, kodel lietuviai negalėtų kariauti namie — Lietuvoje ir už Lietuvą, už savo pačių reikalus. Ta nuomonė išreikšta susirinkime per minėtas prakalbas, labai nepatiko tulai sulenkėjusiai lietuvei, tekėjusiai (Pani Dzieju!) už karališkos.. pavardės (jisai savinas giminą) lenko. Gerai, kad lietuviai neužpuola (kaip daro lenkai), bet tiktai gynasi, o gintis, rodos, visiems galima.

Nebematysime senųjų veidų.

Skaitant laikraščius iš Lietuvos, galima uztikti daugybę vardų pažįstamų žmonių mirusių nuo įvairių ligų. Daug yra mirusių visuomenės veikėjų ir labai reikalingų žmonių. O tų reikalingų žmonių Lietuva tai nedaug turėjo. Pastaruoju laiku yra miręs keli žymūs Lietuvos daktarai: Dr. Antanas Vileišis Vilniuje, Dr. Balčikonis Kaune ir Dr. A. Vodopalas Utenoje, apskrities gydytojas. Visi mirė nuo užkrečiamos demėtinos šiltinės. Daug kunigų išmirė ir kitų veiklių žmonių. Jei taip tolaus Lietuvoje žmonės mirs, tai drąsiai galima sakyti: "Nebematysime senųjų veidų.

Atiduos lenkams.

Exchange Telegr. Agentura praneša iš Paryžiaus buk talkininkų didžiumai nutarė rytų Galiciją atiduoti lenkams, kurių rubežius turės sueiti su rubežiais Rumunijos. Esą, bus atiduota lenkams 5,000,000 gyventojų.

Išeina, jog talkininkai nutarė pagelbėti lenkams "pasivogti" Galiciją. Reikia atminti, kad iš 5,000,000 Galicijos gyventojų tik menka dalis lenkų, kiti rusinai arba ukrainai, artimiausios giminystės su malorusais. Lenkų jie nekenčia ir žunio rude. Reikia atminti, kad ukrainų, mažiausia yra, bet du kartu daugiau, negu lenkų. Argi tad pasiseks, sulyg anos pasakos: mažam didelį praryti?

("Išeivių Draugas").

GALIMA GAUT NUSIPIRKT

Gavome naujai išleistų Lietuvos žemlapių (mapų). Kiekvienas gali ant jo susirasti savo gimtinę vietą, pamatyti naujas Lietuvos ribas.

Žemlapio didumas: 27 coliai pločio ir 37 coliai ilgio.

KAINA—$1.00.

Užsisakymą siųskite

DRAUGAS PUB. CO.,

1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

PAIEŠKOJIMAI.

Paieškau Eleoos Jaukunaitės ir Stanislovo Juskunaičio iš Žemalės miestelio Telšių pav., 1913 metais atvažiavo į Ameriką, į Massachusets valstiją, kur dabar randasi nežinau. Prašome atsišaukti arba kas kitas duoti žinią man šiuo adresu:

Stanislovas Jodys.

2207 137th St. Indiana Halbor, Ind.

Paieškau senos moteries, kurį galetų namus apžiurėti, valgį išvirti ir 19 menėsių mergaite pridaboti. Sa reikalėčių sutiksime.

Atsišaukite

Chas. Tautkus,

644 W. 18-th Str. Chicago, Ill.

Reikalingos 25 merginos prie fabriko darbo. Alga $14 į savaitę pradžiai; gera proga dasidirbti. Atsišaukite

American Insolated Wire & Cable Co.,

954 W. 21st St., Chicago, Ill.

ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda automobilius 7 sėdynių už labai mažą kainą. Atsišaukite tuojaus: 4642-48 So. Western ave., Chicago, Ill.

Ant pardavimo kendžių krautuvė. Atsišaukite

Chas. Tykac,

4611 Wood Str., Chicago, Ill.

Namas ir 4 lotai ant pardavimo, namas 3 lubų po 6 kambarius, yra dideie barne 80 pėdų ilgio 32 pėdų, ant 2 lubų. Randos be barnes neša $50.00 į menesį. Atsišaukite tuojaus:

Antony Stanko.

2942 W. 53rd Str., Chicago, Ill.

Parsiduoda labai pigiai vargonai, pijanai taip-pat galima gauti ir gramafonų.

Parduodu ir mainau. Atsišaukite

4544 S. Paulina Str. Chicago, Ill.

Kambariai ant rando, 1-mos lubos iš priešakio 3939 So. Campbell ave.

Atsišaukite į Aptieką, 46th ir Hermitage ave. Telefonas Drover 7078.

Rakandai ant pardavimo; labai gerame padėjime. Atsišaukite pas savininką: 4556 So. Paulina St., 2-ros lubos iš priešakio.

BARGENAS.

10 akrų geros žemės arti Chicagos, ima 45 minutas vaziuot iš miesto ant Chicago & Northern Railroad. Šita žemė labai gera del daržovių, taippat galima laikyti ir vištas. Žemę galima pirkti labai pigiai ir ant lengvų išmokesčių. Jeigu busi savininkas tokios žemės visuomet turėsi užtektinai maisto ir busi savistovis. Čionais nepaprastas bargenas. Nepraleiskite šios progos, bet tuojaus atsišaukite sekančiu adresu:

Paul Baubly,

1404 W. 14th St., Chicago, Ill.

Telefonas Canal 6296.

Dr. M. T. Strikol'is

LIETUVIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1757 W. 47th St., Chicago, Ill.

Ofiso Telefonas Boulevard 160

Namų Telefonas Sceley 420

Dr. A. K. RUTKAUSKAS

Telefonas McKinley 5764

GYDO VISOKIAS LIGAS

3457 South Western Boulevard

Kampas W. 35-tos gatvės

Dr. G. M. GLASER

Praktikuoja 27 metai

Ofisas 3149 So. Morgan St.

Kertė 32-ro St., Cicago, Ill.

SPECIJALISTAS

Moterišku, Vyriškų, taipgi chroniškų ligų.

OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 10, nuo 12 iki 2 po piet, nuo 7 iki 8 valandai vakare.

Nedėliomis nuo 9 iki 2 po piet

Telefonas Yards 687

Dr. S. Naikelis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4712 So. Ashland Ave.

Phone Drover 7042

Cicero Office

4847 W. 14-th St.

Phone Cicero 39

Rezidencija 3336 W. 66-th St.

Phone Prospect 8585

Tel Drover 7042

Dr. C. Z. Vezelis

LIETUVIS DENTISTAS

Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak

Nedėliomis pagal sutarimą

4712 SO. ASHLAND AVENUE

arti 47-tos Gatvės

DAKTARAS J. SHINGLMAN

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Narys Sveikatingumo Komisijos

Ciceros mieste

1229—49 ave. Grant Works

(Cicero), Ill.

Jau surįžo iš vakacijų ir vel užsiima gydymo praktika.

Jos specijališmas — reumatizmas, moterų ligos ir veneriškos.

Ofisas ties 49th Court ir 13 str. viršuj aptiekos.

VALANDOS: nuo 9 ryto iki 12; nu 2 iki 5; nuo 7 iki 9 vakare.

Užmokestis: 2 dolieriu ofise, 3 dolieriai šaukiant į namus. Šaukiant į Chicagą 1 doliers už kiekvieną mailę.

Telefonas: Cicero 49

BARGENAS VYRŲ DRABUŽIŲ.

Vyrų ir Jaunų Vaikinų padirbti ant orderio siutai ir overkotai, bet neatsišaukti; vėliausių modelių nuo **$20.00** iki **$45.00.**

Vyrų ir Jaunų Vaikinų gatavi siutai ir overkotai **$15** iki **$28.50.**

Vyrų Kelinės po **$3.00** ir augščiau.

Vaikų Siutai po **$5.00** ir augščiau.

Pirk savo overkotą dabar prieš žiemą, kuomet kainos pakįla.

Mes taippat turime pilną eilę biskutį nešlotų siutų ir overkotų nuo **$8.50** ir augščiau.

Full Dress, Tuxedo, Frock Siutai ir tt. **$10.00** ir augščiau.

Atdara kiekvieną vakarą iki 9 val. Nedėliomis iki 6 valandai. Subatomis visą dieną iki 10 valandai.

S. GORDON.

1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Įsteigta 1902.

ERNEST WEINER

DRY GOODS

1800 W. 47th kamp. Wood St.

Mes duodame dvigubas stempas Ketvergais ir Subatomis.

Dideliame pasirinkime gaunam Visokie materijolai, vaikams drabužiai, šlebės ir takutės.

Pluksnos 79c **Pluksnos 79c**

PLUNKSNOS.

Dr. M. Stupnicki

3109 So. Morgan Street

CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas Yards 5032

Valandos: — 8 iki 11 iš ryto; 5 po pietų iki 8 vak. Nedėliomis nuo 5 iki 3 val. vakare

Dr. A. R. Blumenthal D.D.

AKIŲ SPECIJALISTAS

Patarimas Dykai

Ofiso valandos: nuo 9 iš ryto iki 9 val. vakare. Nedėliomis 9 iki 11

4649 S. Ashland Ave. kamp. 47 St.

Telefonas Yards 4317

Telefonas Boulevard 6487

Dr. I. E. MAKARAS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas

Ofisas: 1741 W. 47th Street

Valandos: 9:30—12, 3—5 ir 7—9.

Telefonas: Boulevard 3480.

Rezidencija: 4515 So. Wood St.

Telefonas: Yards 723.

JOSEPH C. WOLON

Lietuvis Advokatas

29 SO. LA SALLE STREET

Gyvenimo Tel. Humboldt 97

Vakarais 2911 W. 22-nd Street

Tel. Rockwell 6999

CHICAGO, ILL.

V. W. RUTKAUSKAS

ADVOKATAS

Veda Bilas Visuose Teismuose

Ofisas Didmiestyj

69 W. WASHINGTON STREET

Kambaris 609

Tel. Central 5478

Gyvenimas, **812 W. 33rd St.**

Tel. Yards 4681

Rezid. 933 So. Ashland Blv. Chicago

Telefonas Haymarket 3544

DR. A. A. ROTH,

Rusas gydytojas ir chirurgas

Specijalistas Moterišku, Vyriškų Vaikų ir visų chroniškų ligų

Ofisas: 3554 So. Halsted St., Chicago

Telefonas Drover 9693

VALANDAS: 10—11 ryto 2—3 po pietų 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 d

Dr. D. J. BAGOČIUS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas

Ofisas 10900 So. Michigan Ave

Rezidencija 10731 So. Michigan Av

Roseland, Ill.

Telefonas rezidencijos ir ofiso Pullman 342.

Val.: 9 ryto iki 11 d.; 2 po pietu iki 4; 6 iki 9 vakare. Ned 9 iki 12.

DR. LEO AWOTIN

Gydytojas, Chirurgas, Akušeris.

1920 So. Halsted St., Chicago.

Kalba lietuviškai, latviškai ir rusiškai.

Valandos: 10 — 12 rytą; 6 — 9 vakare Tel. Canal 4367

Telefonas Pullman 60

DR. W. A. MAJOR

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas 11719 Michigan Ave.

[illegible] iki 9 išryto — 1 iki 2 po pietų — 6:30 iki 8:30 vakare

Nedėliomis nuo 10 iki 11 išryto

MASTER SYSTEM

Mokykis Kirpimo ir Designing Vyriškų ir Moteriškų Aprėdalų

Musų sistemo ir ypatiškas mokinimas parodytus jus žinovų į trumpą laiką.

Mes turime didžiausius ir geriausius kirpimo designing ir siuvimo skyrius, kur mes suteiksime praktišką patyrimą, kuomet jųs mokysitės Elektros varomos mašinos musų siuvimob skyriuose.

Jųs esate užkviečiami aplankyti ir pamatyti musų mokyklą bile laiku — dieną ir vakarais ir gauti specijališką pigią kainą.

Petrenos daromos pagal Jusų mierą — bile stailės arba dydžio, ir bile madų knygos.

MASTER DESIGNING SCHOOL

J. F. Kasnicka, Perdėtinis

Persikraustė iš 118 N. LaSalle St. į 190 N. State gatvę, kampas Lake gatvės. 4 lubos.

Iškilmingas Piknikas

parengtas

Draugyste šv. Ražancavos ir šv. Petroneles

Ned. Rugpjučio Aug. 24, 1919

Leafy Grove Blinstrupo Darže

Willow Springs, Ill.

Pradžia 10 val. ryto. **Įžanga 25c. ypatai.**

Visus kviečia kuoskaitlingiausiai atsilankyti KOMITETAS.

Kur Begi? I Jubiliejų. Kur daugiau? I Karnivalą.

10 Metinis Jubiliejus ir Karnivalas

Švento Antano Parapijos

Cicero, Ill.

Nedeliej, Rugpučio-Aug. 24 d. 1919 m.

ir trauksis visą savaitę. Užsibaigs per Labor Day Rugsejo-Sept. 1 d vakare

Šventadieniais ir per Labor Day Karnevalas prasidės tuoi po pietų ir trauksis iki vėlai nakčiai Šiokiomis dienomis prasidės vakare nuo 6:30 ir trauksis iki vėlumo.

Tai bus neverksmų, bet linksmybės Karnivalas. Kas neatsilankys į Ciceros Šv. Antano parapijos Karnivalą tas paskui verks per visą savo amžį.

Ko Karnevale bus, tai čia neapsakoma.

Galima pasakyti, kad bus gyvų ir negyvų daiktų ir žvėrų, ir gyvulių ir žmonių ir ratų pasukamų etc. etc. Prie to visko širdingai kviečiam visus Ciceriečius ir Chicagiečius į Jubiliejinį Karnivalą.

Klebonas ir Komitetai.

CHICAGOJE.

KATALIKIŠKOS ŠVENTĖS.

Penktadienis, rugp. 22 d. Timotiejus. Hipolitas.
Šeštadienis, rugpjučio 22 d., Pilypas Benietis. Eleazaras.

IŠ CHICAGOS NESIUNČIAMAS MAISTAS ANGLIJON.

Žymiai atpigę Anglijos pinigai.

Iš Chicagos įvairaus maisto siuntinas Anglijon per dešimtį dienų sumažėjo 80 nuoš.

Tas įvyko todel, kad Anglijos pinigų vertė žymiai nupuolė. Pirmiau už sterlingų svarą buvo mokama $4.86 (normalė vertė $5.00), gi dabar tik $4.12.

Anglija tad neįstengia užmokėti už miastą reikalaujamų kainų. Maisto siuntimas todel ir sulaikomas.

Su Anglijos pinigų atpigimu nukentėjo ir kai-kurios vietos bankos.

Žinovai tvirtina, kad kuomet šiandie maisto siuntimas į Angliją žymiai apribojamas, tad neužilgo čia maistas turėsiąs atpigti.

Kiek yra tiesos šitame suraminime, gal neužilgo patirsime.

DISKUSUOTA APIE PABRANGIMĄ PRAGYVENIMO.

Tam tikslui praleista visa diena.

Užvakar teisėjas Alschuler, kuris svarsto gyvulių skerdyklų darbininkų reikalavimus, ištisią dieną praleido besvarstydamas su kompanijų ir darbininkų atstovais apie pabrangimą pragyvenimo.

Abidvi pusi indavė teisėjui parupintas skaitlinių lenteles, kuriose parodyta praėjusių kelių metų maisto ir kitų reikmenų kainų kilimas ir darbininkų uždarbiai.

Pasekmėje pasirodė, kad nuo 1914 metų ligšiol maistas pabrangęs 152 nuoš., arba daugiau, kaip pusantro karto. Gi darbininkų uždarbiai toli užpakalyj atsilikę.

UŽSIREGISTRAVO TIK 36,653 PILIEČIAI.

Užvakar Chicagoje prieš "constitutional primary" užsiregistravo tik 36,653 žmonės. Matyt, daugelis piliečių nepermainė savo pagyvenimo vietą ir todel nereikėjo registruoties.

Konstitucijos reikale primary rinkimai įvyks rugsėjo 30 d. Galės balsuoti tik vieni vyrai.

Užvakar dienos registracija miestui atsiėjo $200,000 arba vieno piliečio užsiregistravimas $5.45.

Iš viso Chicagoje užsiregistravusių piliečių yra 832,630. Tame skaitlinje 307,777 moterys.

KAIP YRA BUVĘ PIRM 28 METŲ.

Kuomet šiandie maisto brangenybei nėra galo, pirm 28 metų Chicagoje maistas buvo taip pigus, kad negalima atsistebėti.

Vienas angliškas laikraštis atspauzdino lapelį maisto krautuvės vardu The Eagle Grocery. Toji krautuvė stovėjo ant kampo Wallace ir 33-ios gatvių.

Iš to lapelio patiriama, kad pirm 28 metų štai kokia čia buvo maisto kaina:

Geriausios rūšies bulvių pekui 5c.; svarui sviesto 5c.; 2 svarų cukraus 5c.; tuzinui kiaušinių 5c.; ½ svarui pipirų 9c.; trims dėžutėms brėžukų 5c.; svarui slyvų 6c.; svarui geriausios kavos 25c.; ½ svarui arbatos 30c.

Koks tai skirtumas sulyginus su šių dienų kainomis!

Visgi pažymima, kad tais laikais paminėta krautuvė čia pigiausia pardavinėjusi maistą ir kitokius pragyvenimai reikalingus daiktus.

SULAIKYTA UŽKLODALŲ PARDAVINĖJIMAS.

Iš armijos sandelių Chicagoje per pastaraji dvi dieni buvo pigiai pardavinėjami užklodalai (blanketai). Kasdien tukstančiai žmonių keliomis eilėmis buvo apstoję inėjimą į sandelių ofisą. Tukstančiai užklodalų parduota. Kiti tukstančiai norėta dar parduoti.

Bet staiga iš Washingtono pranešta sulaikyti pardavinėjimą užklodalų. Sulaikymo priežastis nepasakyta.

KAS GI BUS KALTI, JEI NE KURSTYTOJAI.

Kur-nors šiandie pakilus darbininkų streikams, inėjo paprotin tuojaus kaltinti raudonuosius gaivalus. Sakoma, jog tų gaivalų kurstymas sukelia darbininkus reikalauti geresnių sau darbo sąlygų.

Tiesa, raudonieji gaivalai (socijalistai) dažnai įsispriaudžia darbininkų tarpan su savo kurstymais pakelti betvarkę. Bet lygiai yra tiesa, kad ne visur darbininkai teisingai apmokami už savo darbus. Ir kuomet šitie pareikalauja didesnio užmokesčio už liejamą prakaitą, tuojaus jiems atšaunama, kad jie esą tokie ir kitokie, kad jie nepasitenkina darbdavių malonėmis.

Nesenai Chicagoje buvo pakilę gyvulių skerdyklų darbininkai del kariuomenės ir policijos. Buvo sakoma taippat, kad esą jie kurstomi raudonųjų gaivalų.

Tuo tarpu kuoaiškiausiai visiems buvo žinoma, kad jie su tais gaivalais neturėjo nieko bendra. Nes gyvulių skerdyklų darbininkai nepasiduoda kurstymams.

Taip šiandie yra Hammonde, kur streikuoja Standard Steel Car Co. dirbtuvių darbininkai. Ir tenai visa kaltė suverčiama ant neramiųjų gaivalų kurstymų.

Tuo tarpu yra žinoma, kad streikuojantieji darbininkai tuojaus aprimtų ir gryžtų darban, kaip tik kompanija išpildytų jų teisingus reikalavimus.

Už darbininkų nepasitenkinimus ir streikus reikia kaltinti ne darbininkus, bet didžiumoje kompanijas, kurios posenovei norėtų darbininkus matyti nuolankiais savo pigiai apmokamais vergais.

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ KOLONIJŲ

PRANEŠIMAS

Labdaringos Sągos Kuopoms.

Šiuomi pranešame, kad serijos jau gatavos ir jos randasi pas A. Dargį, 726 W. 18th gat. Tai-gi visos kuopos maloniekite pasiųsti savo atstovus, paimti serijas ir išdalinti tarpe narių, kad kodaugiausia išparduoti, nes liko tiktai du mėnesiu laiko. Vakaras bus spalio 12 d., Šv. Jurgio parap. salėje.

Nuoširdžiai kviečiame visas kuopas tuojaus įsigyti minėtus tikietus, kad jie pasklistų po visą Chicagą. Visi prie darbo!

Valdyba.

SVARBUS SUSIRINKIMĖLIS.

Rugpjučio 19 d. vakare, Chicagoje, Morrison viešbutyje buvo svarbus susirinkimėlis vietinių veikėjų šių keturių tautų: lietuvių, ukrainiečių, latvių ir estoniečių.

Iš lietuvių dalyvavo: Adv. Bradchulis, p. Bagdžiunas, p. Giraitis, kun. P. Lapelis, kun. N. Pakalnis, M. Dudas, Dr. Drangelis ir adv. Kodis.

Iš ukrainiečių: Dr. Siemino-wicz, kun. Strutynski ir Dr. Hryniewiecki.

Iš latvių: Alf. Borowsky ir Jonas J. Schmidt.

Iš estoniečių buvo vienas, kurio pavardės nenugirdau.

Kalbėta-svarstyta apie bėgamuosius politikos reikalus minėtų tautų.

Svarbiausiu susirinkimėlio tikslu buvo apsvarstyti budus arba priemones, sulyg kurių butų galima pasekmingiau priieiti prie to, kad Suv. Valstijos kiek galint greičiau paskelbtu Lietuvą, Latviją, Ukrainą ir Estoniją laisvomis ir neprigulmingomis valstybėmis. Jeigu Suv. Valstijų politikai stovi už tų tautų laisvę ir savistovybę, tai jiems nereikėtų šio klausimo toliau beužmesti, o viską, ką žadėjo, išpildyti. Visos minėtos Baltiko pakraščio provincijos šiuo laiku nei nuo vienos didesnės valstybės daugiau jau nepriklauso. Suvienytoms Valstijoms, kiek atrodo, nėra tikslo ilgiau belaukti su paskelbimu deklaracijos apie jų laisvę bei neprigulmybę.

Visiškai kas kita yra, sakysime, su Airija, kuri priklauso nuo Anglijos. Airiai senai reikalauja sau laisvės. Prez. Wilsonas atjaučia jų reikalavimus, bet tiesioginiai, kaipo juridiška ypata, pati nuo savęs padaryti ją laisva bei neprigulminga, negali. Teisingai Prezidentas yra pažymėjęs, kad Airijos klausimas yra paskutinėj instancijoj priklausomas nuo Anglijos. Diktavimas Anglijai ką ji turi daryti su jos pavergtomis tautomis, galėtų reikšti didelius nesusipratimus ir draugiškų, politiškų santikių suirimą, ko šis kraštas nenori turėti.

Rugsejo 2 d. New Yorke bus seimas pavergtųjų tautų atstovų ar šiaip jau veikėjų. Visas darbas toje srityje turėtų buti varomas oficijaliai išrinktų reprezentantų nuo kiekvienos tautos.

Ukrainų veikėjas, Dr. Hryniewiecki pasekmingesniam darbo varymui patarė šioms tautoms susiorganizuoti į **Baltikos Pakraščio Tautų Lygą.** Buvo ir kitokių nuomonių išreikšta.

Veikimui programą sudaryti išrinkta komisija iš šių ypatų: Adv. Bradchulis, kun. P. Lapelis, Dr. Hryniewiecki, kun. Strutynski, Alf. Borowski ir J. J. Schmidt.

Rep.

Lietuos Atstatymo Bendrovė

Pirmiausia ir Didžiausia Lietuvių Korporacija

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ inkorporuota šioje šalyje ant $1,000,000. Tais pinigais ji rupinasi Lietuvos atstatymu iš po karės griuvėsių. Ji pasiryžus tuoj atstatyti:
1) PRAMONĘ, 2) PIRKLYBĄ, 3) ŽEMDIRBYSTĘ.

Jau įvesdina į Lietuvos Valstybės Banką 1,000,000 markių ir užperka laivus del Lietuvos valstijos.

Visi Lietuvos Atstatymo Bendrovėj sukelti pinigai eis Lietuvos atstatymui.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ *jau įsteigė:*
1) avalų (shoe) fabriką. 2) chemišką dirbtuvę. 3) įvairias krautuves; *steigia:* 1) Keleivių Namą ir 2) Banką New Yorke; *organizuoja* del Lietuvos Siuvėjų Bendrovę ir tt.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS notariatas surašo ir paliudija visokius notarijalius (rejentalius) dokumentus, pirkimo-pardavimo aktus, įgaliojimus, abligus ir kitus popierius, kurie turės galę čia ir Europoje.

STOKITE VISI Į LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĘ, nes juo daugiau bus kapitalo, tuo daugiau bus prisidėta prie lietuvių buvio pagerinimo. L. A. Bendrovės šėrai po $10.00, bet neparsiduoda mažiau, kaip 5 šėrai. Už pinigus išmokama nemažiau 4%.

Įvestinimo saugumas tikriausis, pelnas neapribuotas.: Su užklausimais kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Development Corporation
320 Fifth Avenue :- New York, N. Y.

IŠ TOWN OF LAKE.

Pranešimas.

Dr-ja Šv. Elžbietos neturės rugp. 24 d. šeiminiško išvažiavimo. Liko atidėtas ant tolesnio laiko.

L. V.

IŠ TOWN OF LAKE.

Rugpjučio 17 d. Pilnųjų Blaivininkų 21 kuopa laikė susirinkimą Šv. Kryžiaus parapijinėje svetainėje. Susirinkimas buvo sušauktas tikslu pasitarti kaslink šeiminiško išvažiavimo. Kadangi musų kuopa del nekurių aplinkybių negalėjo dalyvauti apskričio išvažiavime, tad nutarta surengti išvažiavimą rugpjučio 31 d. Marquette park'e, netoli Šv. Kazimiero vienuolyno. Šeiminiukės išrinkta: p-nia A. Baltutienė ir V. Galnaitė.

Blaivininkai ir visi kiti teiksitės šiame išvažiavime dalyvaut, nes tai paskutinis šiuose metuose.

Tyla.

IŠ BRIGHTON PARK.

L. R. K. Labdaringos Sągos 8-to kuopa rengia šeiminišką išvažiavimą arba "basket piknika" nedėlioj, rugp. 24 d. Visi nariai, kurie važiuosit į šį pikniką, maloniekit susirinkti 1 val. po pietų pas P. Šertvitį, po numeriu 4504 So. Washtenaw ave. Iš minėtos vietos važiuosim į Marquette parką. Kurie norite dalyvauti šiame piknike, maloniekit ateiti pas p-nią Šertvitienę augščiau minėtu adresu ateinančią subatos vakarą.

Kviečia visus dalyvauti.

Rengėjai.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS "DRAUGE"

KARE IR UGNIS

Viską atėmė, sugadino ir sudegino gyvenimus Jusų giminių

Jusų pačios, vaikai, motynos, tėvai, broliai, seserys ir kiti artimi Jusų širdžiai žmonės liko be apvalkalo, duonos, pastogės, vaikščioja nuomi, basi ir alkani: su ašaromis akyse prašo Jusų pagelbos.

AR PASIUNTĖT JUS? JEIGU NE, TAI KO LAUKIATE? Kad pagelbėjus Jums ir Jusų giminėms, CENTRALIS BENDRAS LIETUVIŲ BANKAS siunčia į visiems gerai žinomą kaipo kovotoją už Lietuvos laisvę, advokatą p. F. J. BAGOČIŲ į Lietuvą, Latviją, Ukrainą ir Lenkiję del ištirimo komercijinių reikalų, tuo pačiu laiku jis galės nuvežti inteiktas dovanas, pinigus ir laiškus. Jeigu Jus nežinote kur Jusų giminės, tai prisiųskit mums senąjį antrašą ir vieną (1) dolierį padengimui lėšų, o mes pasistengsime suieškoti Jusų gimines. Laikas mus nelaukia, siųskit pinigus, laiškus šiuo antrašu:

Centralis Bendras Lietuvių BANKAS

32-34 Cross Street Boston, Mass.

MUSŲ VISUOMENĖS ŽINIAI.

Turime pranešti, kad T. Andruszewicz Ko.

DIRBTUVĖ

Visokių artistiškų išdirbinių, kaip tai karunų, vėliavų, šarpų, maršalkom parėdų ir visokių ženklelių draugystėms, kuopoms, klubams, ir tt., perėjo į vadovystę Al. Požello. Taigi, dabar viršminėtų dalykų reikale meldžiame visų kreipties žemiau paduotu antrašu; o darbą padarysime, taip pat, artistiškai ir atsakančiai.

AL. POŽELLO KO.,
1908 W. Division Str., Chicago, Ill.

LIETUVIŲ DARBININKŲ SĄJUNGOS KRAUTUVĖ

901 W. 33rd Street Ant Bridgeporto

Teneaplankia jos nei vienas.
Turime įvairių nesvaiginančių gėrimų.
Turime atsivėsinti ir **ICE CREAM'O.**
Turime krasos skyrių išsiunčiame laiškus ir kitus reikalus atliekam. Turime įvairių laikraščių.
Čia yra **"DRAUGO"** agentura. Galima čia gauti "Draugą" nusipirkti, paduoti į jį pagarsinimų ir darbų. Turime taippat **knygų ir maldaknygių.**
Prašome atsilankyti.